

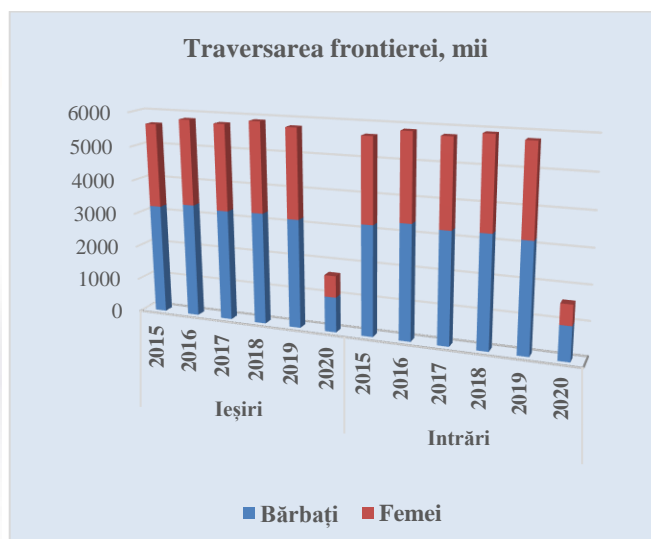

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
AL REPUBLICII MOLDOVA

BIROUL MIGRAȚIE ȘI AZIL

Compendiul Statistic
al
Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova
pentru anii 2018-2020

CUPRINS

INTRODUCERE	3
LISTA ABREVIERILOR	4
LISTA TABELELOR.....	5
I. TENDINȚE MIGRAȚIONISTE.....	7
1.1. Emigrarea populației	7
<i>Emigrarea autorizată</i>	<i>7</i>
<i>Emigrarea pentru studii.....</i>	<i>9</i>
<i>Emigrarea involuntară *.....</i>	<i>9</i>
<i>Emigrarea temporară/circulară.....</i>	<i>10</i>
<i>Emigrarea în scop de muncă.....</i>	<i>13</i>
1.2. Imigrarea populației	15
<i>Imigrarea străinilor</i>	<i>15</i>
<i>Repatrierea</i>	<i>18</i>
<i>Readmisia</i>	<i>19</i>
<i>Prevenirea și combaterea Traficului de Ființe Umane</i>	<i>19</i>
<i>Stocul.....</i>	<i>21</i>
<i>Naturalizarea</i>	<i>23</i>
<i>Azilul și Apatridia.....</i>	<i>25</i>
<i>Combaterea șederii ilegale a străinilor</i>	<i>27</i>
II. IMPACTUL MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE.....	29
2.1. Migrația internațională și evoluția demografică	29
2.2. Migrația internațională și dezvoltarea economică.....	31
2.3. Migrația internațională și dezvoltarea socială.....	35
III. CADRUL DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE	40
3.1. Cadrul normativ	40
3.2. Cadrul Instituțional - schemă	42
Anexă: Glosar de termeni	43

INTRODUCERE

Compendiul Statistic al Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova pentru anii 2018 - 2020 (în continuare – Compendiul Statistic), a fost elaborat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, desemnat drept instituție responsabilă pentru elaborarea PME prin Hotărârea Guvernului nr. 634/2012 cu privire la aprobarea Listei indicatorilor și a Șablonului PME al RM.

Compendiul Statistic prezintă o analiză succintă a informației despre mișcarea migratorie internațională a populației și impactul acestui fenomen, reflectând situația din perioada anilor 2018 - 2020 în 42 de tabele statistice și 8 grafice/figuri incluse în boxe informative.

Prezentul compendiu cuprinde trei părți: Partea I, *Tendențe migraționiste*, care oferă date despre **emigrare** și **imigrare** a populației. *Componenta Emigrarea populației*, conține date despre: numărul persoanelor oficial plecate din țară pentru a se stabili cu domiciliul permanent peste hotare; numărul cetățenilor moldoveni plecați peste hotare la studii; la muncă, reflectate după vârste, sexe și țara de destinație; emigrarea involuntară în dinamică. *Componenta Imigrarea populației*, conține date despre: imigrarea străinilor în Republica Moldova, care reflectă scopul sosirii și țara de cetățenie a imigrantului; repatrierea și readmisia cetățenilor moldoveni; numărul solicitanților de azil, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară înregistrați după țara de origine, sexe și grupe de vârstă; stocul străinilor după țara de origine, sexe și grupe de vârstă; combaterea șederii ilegale a străinilor pe teritoriul țării.

Partea a II, *Impactul migrației internaționale*, conține date despre evoluția principalilor indicatori demografici, economici și sociali și o analiză succintă a fenomenului migrației internaționale asupra situației în diverse domenii și descrierea succintă a unor programe de susținere a migranților moldoveni reîntorși.

Partea a III-a, *Cadrul de gestionare a migrației internaționale*, prezintă lista actelor normative din domeniul migrației și azilului, precum și cadrul normativ instituțional.

Datele statistice incluse în Compendiul Statistic al PME pentru anii 2018-2020, permit corelarea cu datele din PME pentru perioada anilor 2005-2018 și asigură posibilitatea unei analize în dinamică a proceselor migraționale internaționale și a impactului acestui fenomen.

Compendiul dat reprezintă și un rezultat al unui efort comun de colectare și analiză a datelor, la care au contribuit mai multe instituții și persoane prin diferite căi, dar care sunt de o importanță egală. În acest context, sunt aduse cuvinte de mulțumire tuturor membrilor Grupului Tehnic de Lucru interinstituțional (Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Biroul Național de Statistică, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Biroul Relații cu Diaspora și Banca Națională a Moldovei), pentru participare activă și contribuții importante la elaborarea acestuia.

Compendiul Statistic al Profilului Migrațional Extins este elaborat în baza datelor oficiale din sursele administrative obținute de la autoritățile publice centrale responsabile de evidența și colectarea datelor ce țin de migrația internațională a populației.

LISTA ABREVIERILOR

ASP	Agenția Servicii Publice
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
AFM	Ancheta Forței de Muncă
APC	Autoritate Publică Centrală
BMA	Biroul Migrație și Azil
BM	Banca Mondială
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică
BRD	Biroul Relații cu Diaspora
CBGC	Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice
CE	Comisia Europeană
CCTP	Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane
CI DMD	Comitetul Interministerial Diasporă, Migrație și Dezvoltare
DMD	Diasporă, Migrație și Dezvoltare
EMD	Echipe Multidisciplinare
GTL	Grup Tehnic de Lucru
ÎCNUR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MF	Ministerul Finanțelor
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONU	Organizația Națiunilor Unite
ODIMM	Organizarea pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
PIB	Produs Intern Brut
PM	Parteneriatul de Mobilitate
PME	Profilul Migrațional Extins
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RM	Republica Moldova
RPL	Recensământul Populației și al Locuințelor
SNR	Sistemul Național de Referire
SCN	Sistemul Conturilor Naționale
TFU	Traficul de Ființe Umane
UE	Uniunea Europeană
VAM	Vârsta aptă de muncă

LISTA TABELELOR

Tabelul 1. Numărul anual de emigrări autorizate după, grupe de vârstă, mediul de reședință anterior și țara de destinație a emigrantului, persoane	8
Tabelul 2. Indicatori relativi privind emigrarea autorizată a cetățenilor RM, în %	8
Tabelul 3. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil și recunoscuți drept refugiați peste hotare	9
Tabelul 4. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni aflați peste hotare, la sfârșitul anului, după durata aflării și sexe, persoane	11
Tabelul 5. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni aflați peste hotare 12 luni și mai mult, la sfârșitul anului, după sexe și grupe de vârstă, persoane	11
Tabelul 6. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni care se aflau peste hotare, conform datelor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale RM din țările gazdă la sfârșitul anului, persoane	12
Tabelul 7. Migrația populației în scop de muncă, după sexe și țările de destinație, în anul 2018, mii persoane	14
Tabelul 8. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după mediul de reședință anterior și grupe de vârstă, în anul 2018, mii persoane	14
Tabelul 9. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după nivelul de instruire și sexe, în anul 2018, mii persoane	15
Tabelul 10. Distribuția numărului imigranților străini sosiți după principalele scopuri, persoane	16
Tabelul 11. Indicatori de bază privind imigrarea străinilor	17
Tabelul 12. Distribuția numărului imigranților străini după nivelul de instruire, persoane	17
Tabelul 13. Distribuția numărului imigranților după țara de cetățenie, persoane	17
Tabelul 14. Numărul străinilor ce își fac studiile în Republica Moldova, după țările	18
Tabelul 15. Numărul anual de cetățeni moldoveni readmiși după țări, persoane	19
Tabelul 16. Indicatori de bază privind populația rezidentă de proveniență străină (stoc la sfârșitul anului)	22
Tabelul 17. Distribuția numărului străinilor care locuiesc în RM după țara de cetățenie, persoane (stoc la sfârșitul anului), persoane	22
Tabelul 18. Distribuția numărul străinilor care locuiesc în RM pe grupe vârstă și sexe, persoane (stoc la sfârșitul anului), persoane	22
Tabelul 19. Distribuția numărului persoanelor care locuiesc în RM, născute în străinătate indiferent de cetățenie, după țara de origine, persoane (stoc la sfârșitul anului)	23
Tabelul 20. Distribuția numărului străinilor naturalizați după țara anterioară de cetățenie* (stoc la sfârșitul anului), persoane	24
Tabelul 21. Migrația involuntară a populației de proveniență străină*	26
Tabelul 22. Numărul solicitanților de azil după țara de origine, persoane	26
Tabelul 23. Numărul persoanelor incluse în Sistemul de azil, după tip, stoc la sfârșitul anului	27
Tabelul 24. Principalii indicatori vizând combaterea șederii ilegale a străinilor, în persoane	28
Tabelul 25. Numărul încălcărilor regimului de ședere în RM de către străini, după tip	28
Tabelul 26. Ponderea proceselor – verbale întocmite în privința străinilor pentru încălcarea regulilor de ședere și plasare în câmpul muncii, după țara de origine, în %. Top 5 țări	28
Tabelul 27. Indicatori demografici generali*	30
Tabelul 28. Componenta demografică a populației cu reședință obișnuită,%	30
Tabelul 29. Numărul mediu anual al populației cu reședință obișnuită pe sexe și grupe de vârstă, persoane	31
Tabelul 30. Remiterile personale încasate de rezidenți	33

Tabelul 31. Indicatori economici globali	33
Tabelul 32. Dinamica indicatorilor sărăciei în anii 2019 -2020.....	33
Tabelul 33. Impactul remitențelor asupra bunăstării gospodăriilor casnice. Veniturile disponibile medii lunare pe o persoana după sursa de venit în anii 2019-2020*.....	34
Tabelul 34. Populația economic activă*	34
Tabelul 35. Indicatorii Forței de muncă, %.....	34
Tabelul 36. Indicatorii Forței de muncă pe medii și sexe în anii 2019 – 2020, %.....	35
Tabelul 37. Rata sărăciei absolute a copiilor cu sau fără părinți plecați peste hotare în anii 2019-2020, în %	39
Tabelul 38. Numărul de copii lăsați în RM de părinții care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform estimărilor Ministerului Educației, Culturii și Cercetării*	39
Tabelul 39. Numărul de copii lăsați în RM de părinți, care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale *	39
Tabelul 40. Evoluția ratelor brute de cuprindere în învățământul primar și gimnazial, rata de tranziție în învățământul gimnazial.....	39
Tabelul 41. Cadre didactice în instituțiile de învățământ primar și secundar general pe medii și grupe de vârstă	39
Tabelul 42. Personalul medical în sistemul ocrotirii sănătății	40

I. TENDINȚE MIGRAȚIONISTE

1.1. Emigrarea populației

În Republica Moldova sunt utilizate, în linii mari, trei abordări privind estimarea volumului emigrării internaționale a populației, acestea fiind:

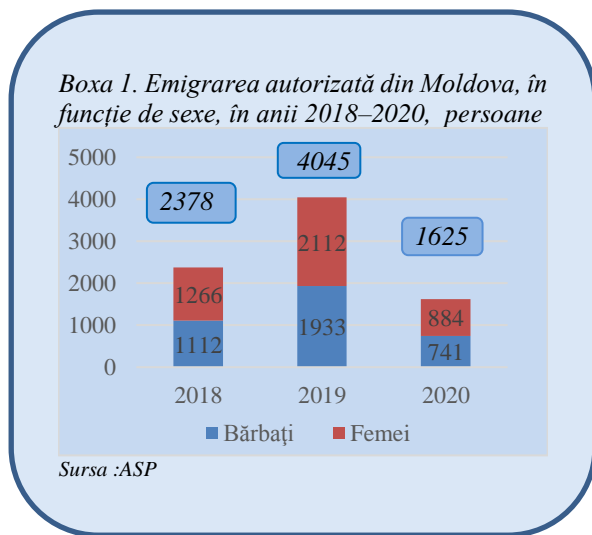
1. *Emigrarea autorizată*, această formă include radierea din evidență și plecarea pentru stabilirea cu domiciliul în străinătate, cunoscută în țară și sub termenul de *emigrare permanentă*;
2. *Plecarea la muncă sau în căutare de lucru peste hotare*, dar cu intenția de a reveni, cunoscută în țară ca fiind migrarea temporară/circulară;
3. *Plecarea din țară, înregistrată la frontieră*, aceasta de facto incluzând ambele: emigrarea autorizată/permanentă și migrarea temporară/circulară.

Există diferite date și surse de informații privind estimarea emigrării, iar cele mai relevante, care ar putea fi utilizate pentru monitorizarea procesului și a impactului fenomenului migrației asupra situației în diverse domenii, sunt redată și analizate în acest capitol.

Analiza situației privind emigrarea din Republica Moldova în cadrul acestui capitol se axează preponderent pe datele privind fluxurile anuale ale persoanelor plecate din țară conform surselor administrative și a datelor statistice disponibile în acest sens. Numai în unele cazuri se prezintă, pentru comparare, datele ce țin de stocurile cumulative la data raportării.

Emigrarea autorizată

Emigrarea autorizată peste hotare, estimată în baza datelor din Registrul de stat al populației (Agenția Servicii Publice) rămâne a fi actuală în Republica Moldova, acest fenomen în anii analizați (excepție anul 2020, situație influențată de restricțiile impuse pentru prevenirea răspândirii infecției Covid-19) a înregistrat o creștere semnificativă. Astfel, în anul 2019 conform datelor din Registrul de stat al populației au emigrat autorizat peste hotare 4.045 persoane, de 1,7 ori mai mult față de anul 2018 (2.378 persoane). Analiza datelor privind fluxul anual al emigrării autorizate din ultimii trei ani, denotă că au emigrat mai multe femei decât bărbați. Ponderea femeilor a depășit ponderea bărbaților care au emigrat în perioada menționată cu 6 % (Tabelul 1 și Boxa 1).

Datele privind fluxul anual al emigrării autorizate pe grupe de vârstă relevă că emigrează preponderent persoane tinere și cele în vârstă aptă de muncă. În totalul numărului

de emigrări autorizate, în anul 2020, analogic anilor anteriori, cea mai mare pondere a fost înregistrată pentru populația în grupa de vârstă de 20-39 ani (42%), urmată de persoanele din grupa de vârstă 40-59 ani (29%) (Tabelul 1).

Preponderent emigrează autorizat populația din mediul urban, numărul acestora în anul 2020 fiind de două ori mai mare (1.084 persoane) față de numărul celor din mediul rural (541 persoane), menținându-se tendințele anilor anteriori (Tabelul 1 și Tabelul 2).

Analiza datelor privind țara de destinație a persoanelor care au emigrat autorizat în anul 2020 denotă că, 52% și-au ales noul domiciliu în Federația Rusă (45,5% - în anul 2018), 15,4% - în Germania (14,7% - în 2018), 7,3% - în SUA (8,7% - în 2018), câte cca 6% și 5% - în Ucraina și Israel (Tabelul 1).

Tabelul 1. Numărul anual de emigrări autorizate după, grupe de vârstă, mediul de reședință anterior și țara de destinație a emigrantului, persoane

	2018	2019	2020
2.1.1. Total au emigrat	2378	4045	1625
<i>inclusiv grupa de vârstă, ani :</i>			
0-19	510	889	329
20-39	901	1518	685
40-59	702	1225	470
60-79	240	382	136
80 și peste	25	31	5
<i>Au emigrat din :</i>			
Mediul urban	1667	2873	1084
Mediul rural	711	1172	541
<i>Au emigrat în:</i>			
Federația Rusă	1081	1941	847
SUA	207	564	119
Germania	350	341	250
Ucraina	233	212	102
Israel	156	200	82
Republica Belarus	59	118	41
Austria	36	51	28
Turcia	11	21	23
Alte țări	245	597	33

Sursa: ASP

Tabelul 2. Indicatori relativi privind emigrarea autorizată a cetățenilor RM, în %

	2018	2019	2020
2.1.4. Rata de creștere a emigrărilor autorizate ale cetățenilor RM	98,18	170,10	40,17
2.1.5. Decalajul de gen al emigrării autorizate a cetățenilor RM (femei/bărbați)	113,85	109,26	119,30
2.1.6. Proporția relativă a emigranților din mediul rural versus urban	42,65	40,79	49,91

Sursa: ASP

Emigrarea pentru studii

Numărul estimativ de cetățeni moldoveni înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor internaționale de colaborare la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte, în perioada analizată a variat între 5,6 mii persoane în anul 2018 și 5,2 mii în anul 2020. În anul de referință, analogic anilor anteriori, din numărul total de cetățeni moldoveni plecați la studii peste hotare, majoritatea studiau în România, în Bulgaria - 2,5%, din totalul persoanelor plecate la studii în baza protocoalelor internaționale de colaborare, în alte state – câte un număr nesemnificativ (Boxă 2).

Boxa 2. Numărul cetățenilor moldoveni care își fac studiile peste hotare, după țări, persoane

Țara	2018	2019	2020
Total plecați la studii*	5566	5668**	5239**
din care în :			
România	5000	5000**	5000**
Federația Rusă	330	450	6
Bulgaria	130	130	131
Ucraina	34	34	34
Ungaria	30	30	40
Cehia	10	10	10
China	9	6	5
Estonia	6	5	3
Slovacia	9	2	1
Lituania	3	1	
Letonia	5

Sursa: MECC

*Fără persoanele plecate la studii peste hotare în baza contractelor individuale

** date estimative – aplicații/on-line

Emigrarea involuntară *

Emigrarea involuntară către finele anului 2020 a înregistrat o creștere în comparație cu anul 2018. Analiza este bazată pe informația obținută din bazele de date internaționale (ÎCNUR). Conform acestor date numărul cetățenilor moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil peste hotare la sfârșitul anului 2020 a constituit 5.510 persoane, față de 4.527 persoane în anul 2018. În același timp numărul total de solicitanți de azil din Republica Moldova, care au obținut statut de refugiat peste hotare, la sfârșitul anului 2020 a înregistrat o scădere nesemnificativă față de anii precedenți analizați, constituind 2.221 persoane recunoscute drept refugiați, față de 2.427 - în anul 2019 și 2.377 - în anul 2018 (Tabelul 3).

Tabelul 3. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil și recunoscuți drept refugiați peste hotare

	2018	2019	2020
Persoane			
2.3.7. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil peste hotare	4527	5653	5510
2.3.8. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați, recunoscuți drept refugiați peste hotare	2377	2427	2221
Rata de creștere în raport cu anul precedent			
Rata de creștere a numărului de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil peste hotare ,%	132,7	124,9	97,42
Rata de creștere a numărului de cetățeni moldoveni înregistrați, recunoscuți drept refugiați peste hotare ,%	102,7	102,1	91,51

Sursa : BD ÎCNUR

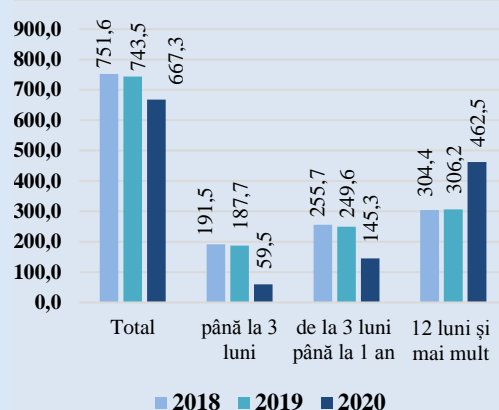
*Notă : Emigrarea involuntară - conține datele despre numărul cetățenilor moldoveni care au solicitat azil peste hotare

Emigrarea temporară/circulară

O sursă importantă, ce oferă posibilitatea estimării volumului emigrării, inclusiv conform definiției internaționale¹ este informația IGPF, și anume datele despre perioada aflării persoanelor în afara țării, în baza înregistrărilor traversării Frontierei de Stat controlate de autoritățile oficiale ale RM.

Conform acestei surse numărul cetățenilor moldoveni plecați din țară pentru diferite perioade de timp la sfârșitul anului 2020 a fost de 667,3 mii persoane (Boxa 3), din care 354,4 mii femei și 312,9 mii bărbați (Tabelul 4). Numărul celor ce se aflau în afara țării mai mult de 12 luni a constituit 462,5 mii persoane, inclusiv 252,0 mii femei și 210,5 mii bărbați (Tabelul 5).

Boxa 3. Distribuția numărului cetățenilor RM aflați peste hotare, după durată, la sfârșitul anilor 2018 - 2020, mii persoane

Sursa : IGPF

Analiza distribuției numărului celor ce se aflau în afara țării mai mult de 12 luni pe grupe de vârstă în anul 2020 comparativ cu anul 2019, denotă o creștere mai accentuată a numărului copiilor de 0-14 ani (de 1,6 ori) și a persoanelor în vârstă de 60-79 ani (de cca 1,7 ori) (Tabelul 5). Motivul creșterii ar fi luarea copiilor minori de către părinții deja stabiliți peste hotare de ceva timp și plecarea persoanelor peste vârsta aptă de muncă la întreținerea copiilor stabiliți de mai mult timp peste hotare, care dispun de un salariu stabil și pot oferi părinților un trai decent.

De menționat că IGPF dispune doar de datele acumulate de la Punctele de trecere a Frontierei de Stat, controlate de autoritățile oficiale ale Republicii Moldova. Astfel, datorită faptului că persoanele pot ieși și intra în țară prin segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene necontrolat de către autorități, este posibilă atât subestimarea cât și supraestimarea volumului emigrării cetățenilor moldoveni.

O altă sursă administrativă de date care permite estimarea volumului emigrării cetățenilor RM sunt datele MAEIE, obținute de la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale RM. Conform acestor date numărul estimativ al cetățenilor RM care se aflau peste hotare pentru diferite perioade de timp la sfârșitul anului 2020 a fost de circa 727,5 mii persoane. Distribuția numărului estimativ al cetățenilor RM după țările gazdă indică, că aproximativ 30% din numărul total se aflau în Federația Rusă, 16% - în Italia, 7% - în Franța, 6% - în SUA, câte 5% - în Canada și Polonia, câte cca 3% - în Portugalia, Irlanda, Ucraina, Germania, în alte state câte 2 % și mai puțin (Tabelul 6).

¹ persoane aflate în afara țării de cel puțin 12 luni (Regulamentul (CE) nr.862/2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației)

Tabelul 4. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni aflați peste hotare, la sfârșitul anului, după durata aflării și sexe, persoane

	2018	2019	2020
Total	751552	743550	667255
Bărbați	346336	342747	312868
Femei	405216	400803	354387
<i>Durata aflării peste hotare:</i>			
până la 3 luni	191457	187657	59464
Bărbați	88404	86125	31137
Femei	103053	101532	28327
de la 3 luni până la 1 an	255718	249648	145279
Bărbați	114352	111707	71198
Femei	141366	137941	74081
de la 12 luni și mai mult	304377	306245	462512
Bărbați	143580	144915	210533
Femei	160797	161330	251979

Tabelul 5. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni aflați peste hotare 12 luni și mai mult, la sfârșitul anului, după sexe și grupe de vârstă, persoane

	2018	2019	2020
Total	304377	306245	462512
Bărbați	143580	144915	210533
Femei	160797	161330	251979
<i>Grupa de vârstă, ani -total</i>	<i>304377</i>	<i>306245</i>	<i>462512</i>
0–4	7367	7865	13483
5–9	16683	17604	27724
10–14	13228	14489	24090
15–19	12377	12748	19605
20–24	20772	20060	27620
25–29	37595	36332	47766
30–34	49154	47317	61949
35–39	41080	41342	60203
40–44	30616	30999	49048
45–49	21484	22495	38529
50–54	16277	16690	29123
55–59	15248	14892	24512
60–64	10282	10869	19088
65–69	5963	6218	10221
70–74	2204	2797	5053
75–79	1641	1568	2015
80–84	1187	1294	1653
85 ani și mai mulți	619	666	830

Sursa: IGPf /MAI.

Tabelul 6. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni care se aflau peste hotare, conform datelor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale RM din țările gazdă la sfârșitul anului, persoane

Țara gazdă	2018	2019	2020
Total	561830	785712	727510
<i>din care locuiesc în :</i>			
Federația Rusă	235648	356761	217421
Italia	131814	128979	119603
SUA	40577	47767	45661
Polonia	1209	37338	37338
Portugalia	5210	24000	24000
Ucraina	17858	23800	25144
Germania	17245	20375	23750
Spania	16273	18537	15589
Israel	16000	18915	14676
Marea Britanie	9000	18000	19000
Canada	17605	17620	40000
Franța	3609	17000	50000
România	10648	10500	12454
Turcia	7502	7942	8000
Grecia	9004	7394	7233
Cehia	5763	5903	6140
China	170	178	106
Bulgaria	3567	3532	3626
Belarus	2346	2689	2476
Belgia	1428	2000	15000
Irlanda	1987	1987	25000
Norvegia	1103	1667	1836
Austria	1287	1409	1466
Emiratele Arabe Unite	1200	1410	1300
Regatul Țărilor de Jos	350	1366	1380
Suedia	254	1333	1427
Regatul Danemarcei	273	1194	2000
Australia	...	1160	1120
Lituania	475	751	794
Uzbekistan	...	729	...
Ungaria	350	680	485
Elveția	641	671	735
Finlanda	...	448	627
Letonia	332	325	304
Slovacia	...	287	283
Slovenia	264
Islanda	173
Estonia	600	204	500
Japonia	156	186	181
Azerbaidjan	166	175	144
Qatar	180	162	162
Alte țări	0	338	112

Sursa : *MAEIE (date estimative, doar în baza informației de la misiunile diplomatice, consulare care au prezentat datele)

Emigrarea în scop de muncă

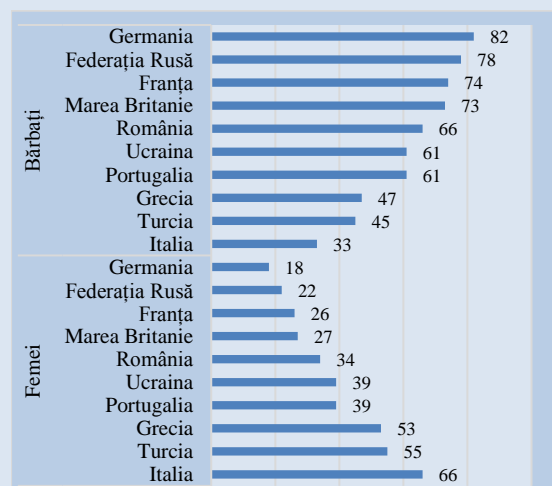
Principalele motive ale migrării în scop de muncă peste hotarele țării rămân și în continuare cele de ordin economic, adică căutarea unui loc de muncă mai bine plătit, pentru a îmbunătăți condițiile de trai ale familiei.

Migrația în scop de muncă pentru anul 2018 este analizată în baza datelor Anchetei Forței de Muncă², iar pentru anii 2019 și 2020 în baza rezultatelor studiilor realizate în domeniu, și anume: Migrația în scop de muncă: Profilul și provocările actuale ale lucrătorilor migranți moldoveni în principalele țări de destinație și Piața muncii din Republica Moldova, realizate în cadrul proiectelor "Migrațiune și Dezvoltare Locală", implementat de PNUD Moldova și OIM Moldova și "Consilierea Guvernului Republicii Moldova în politici economice", implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei cu suportul financiar al Ministerului Federal pentru Cooperare Economică și Dezvoltare al Germaniei și a Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare.

Analiza datelor privind țările de destinație ale migranților din Republica Moldova, plecați în scop de muncă, conform AFM în anul 2018, pune în evidență: Federația Rusă, Italia, Germania, Regatul Unit al Marii Britanii, Franța, Israel și Turcia (Tabelul 7).

În anul 2018, numărul estimativ al cetățenilor moldoveni care se aflau peste hotare la muncă, sau în căutarea unui loc de muncă a constituit 352,7 mii persoane, din care 238,2 mii bărbați și 114,5 mii femei. Distribuția numărului persoanelor aflate peste hotare la muncă, sau în căutarea unui loc de muncă după sexe și țara de destinație denotă discrepanțe semnificative, bărbații preponderent pleacă în Germania, Federația Rusă, Franța și Regatul Unit al Marii Britanii, iar femeile – în Italia, Turcia, Grecia și Portugalia, păstrând tendința anilor anteriori (Boxa 4 și Tabelul 7).

Boxa 4. Distribuția numărului persoanelor în vârstă de 15 ani și peste care lucrează sau sunt în căutarea unui loc de muncă peste hotare, pe sexe în funcție de țara de destinație în anul 2018, în %

Sursa :BNS/AFM

Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă sau în căutarea unui loc de muncă după mediul de reședință anterior plecării diferă considerabil de migrația autorizată.

² AFM este o cercetare continuă realizată de BNS în gospodăriile casnice din 1999. Cercetarea are ca populație țintă persoanele din gospodăriile casnice selectate, totodată variabilele privind forța de muncă se colectează numai pentru persoanele în vârstă de 15 ani și peste. Detalii: www.statistica.gov.md. Datele cu privire la migrația în scop de muncă pentru anii 2018 au fost calculate în baza populației stabile.

În procesul migrației internaționale a forței de muncă mai mult persistă populația din mediul rural. Ponderea celor plecați în scop de muncă din rural constituie cca. 70% din total (Tabelul 8).

Un rol semnificativ asupra formării fluxului migrațional îl are vârsta și nivelul de instruire a persoanei, care influențează asupra capacității de integrare pe piața muncii peste hotare. Analiza datelor cu privire la vârsta celor plecați peste hotare la muncă sau în căutarea unui loc de muncă, denotă că ponderea cea mai mare din total o dețin persoanele din grupul de vârstă 15-34 ani (54%), majoritatea din ei fiind din mediul rural (Tabelul 8). În anul 2018 ponderea cea mai mare din total revenea persoanelor cu studii medii de specialitate și profesionale (cca 37%), celor cu studii superioare a fost de cca 14% (Tabelul 9).

Tabelul 7. Migrația populației în scop de muncă, după sexe și țările de destinație, în anul 2018, mii persoane

Țările de destinație	Total	din care :	
		Bărbați	Femei
Total plecați	352,7	238,2	114,5
<i>din care în :</i>			
Federația Rusă	147,7	115,0	32,7
Italia	61,1	20,6	40,5
Germania	31,5	25,9	5,6
Regatul Unit al Marii Britanii	18,7	13,7	5,0
Franța	18,3	13,6	4,7
Israel	15,2	6,1	9,1
Turcia	9,1	4,1	5,0
România	6,4	4,2	2,2
Portugalia	3,6	2,2	1,4
Ucraina	2,8	1,7	1,1
Grecia	1,7	0,8	0,9
Alte țări	36,6	30,3	6,3

Sursa: BNS (AFM)

Tabelul 8. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după mediul de reședință anterior și grupe de vârstă, în anul 2018, mii persoane

Grupa de vârstă, ani	Total			Bărbați			Femei		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Total	352,7	108,5	244,2	238,2	75,7	162,5	114,5	32,7	81,8
15–24	54,2	11,8	42,4	42,2	10,0	32,2	12,0	1,8	10,2
25–34	136,3	43,0	93,3	99,7	31,4	68,4	36,5	11,6	24,9
35–44	85,4	28,1	57,3	55,3	19,5	35,9	30,1	8,6	21,5
45–54	55,2	17,3	37,9	30,9	11,0	20,0	24,3	6,3	18,0
55–64	21,1	8,1	13,0	9,8	3,8	6,0	11,3	4,3	7,0
65 ani și peste	0,5	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2

Sursa: BNS (AFM)

Tabelul 9. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după nivelul de instruire și sexe, în anul 2018, mii persoane

Nivelul de instruire	Total			Bărbați			Femei		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Total	352,7	108,5	244,2	238,2	75,7	162,5	114,5	32,7	81,8
Superior	47,5	25,7	21,8	29,0	16,6	12,4	18,5	9,1	9,4
Mediu de specialitate	37,1	14,2	22,9	21,2	9,2	12,1	15,9	5,0	10,9
Secundar profesional	90,9	24,2	66,7	65,9	17,7	48,2	24,9	6,5	18,4
Liceal, mediu general	83,1	28,1	54,9	51,9	19,5	32,4	31,2	8,7	22,5
Gimnazial	92,4	15,1	77,3	68,5	11,8	56,7	23,9	3,3	20,6
Primar sau fără școală	1,7	1,2	0,6	1,6	1,0	0,6	0,1	0,1	-

Sursa: BNS (AFM)

Datele Studiului Migrația în scop de muncă: Profilul și provocările actuale ale lucrătorilor migranți moldoveni în principalele țări de destinație, realizat în cadrul proiectelor "Migrațiune și Dezvoltare Locală", implementat de PNUD Moldova și OIM Moldova reflectă aceleași tendințe în distribuția persoanelor plecate la muncă peste hotare și anume mai des pleacă persoanele din mediul rural, în vârstă de 25-44 ani. Distribuția migranților în scop de muncă aflați peste hotare pe sexe după țările de destinație denotă că contingentul de bărbați – migranți în scop de muncă este mai tânăr, jumătate dintre cei aflați peste hotare au vârsta sub 35 ani, în cazul femeilor doar 39% au vârsta respectivă³.

Domeniile de instruire a bărbaților la fel diferă față de cel al femeilor implicați în migrația de muncă. Printre bărbați circa ¼ au făcut studiile în *inginerie și construcții*, circa 1/10 – în *transport*. Printre femei predomină cele care au studiat *economie și finanțe*, în *educație/învățământ*, *sănătate și asistență socială*. De asemenea circa 1/3 dintre bărbați și puțin peste ¼ femei nu au studii de specialitate⁴.

1.2. Imigrarea populației

Imigrarea străinilor

În perioada anilor 2018-2020 numărul anual de străini care au imigrat în RM a înregistrat tendințe spre creștere (excepție anul 2020, influența COVID -19, restricții la intrarea străinilor în țară). Astfel în anul 2019 numărul imigranților străini s-a mărit cu 14% față de anul 2018 și a constituit 4.857 persoane.

³ Studiu disponibil la adresa:

https://www.md.undp.org/content/dam/moldova/docs/Publications/Migratia%20in%20scop%20de%20munca_5.pdf

⁴ Ibidem

Pe parcursul anului 2020 au sosit 2.875 imigranți străini, dintre care 2.511 s-au stabilit cu traiul în orașe și 364 în sate. Din numărul total de imigranți străini 47,8% au sosit la muncă, 36,4% - pentru reîntregirea familiei, 8,4% - la studii și 7,4% - în alte scopuri (inclusiv: 3,7% - pentru activități religioase, umanitare și de voluntariat).

În perioada analizată se observă o majorare semnificativă a ponderii celor sosiți în scop de muncă și pentru reîntregirea familiei (Tabelul 10).

Imigrează în Republica Moldova preponderent bărbați (decalajul de gen constituie cca 46%), persoane cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice (71%) (Tabelul 11), informație mai detaliată despre nivelul de instruire a imigranților străini în dinamică, în Tabelul 12.

Distribuția imigranților după țara de cetățenie relevă că în anul 2020, din numărul total de țări (98), cei mai mulți au sosit din Ucraina (22%), Turcia (15%) și Federația Rusă (14,8%), însumând o pondere de cca 52% din total. Cei sosiți din România au constituit 13%, iar ponderea celor sosiți din alte țări a variat între 3% și 0,03% (Tabelul 13).

Străinii în sistemul educațional al Republicii Moldova. În perioada anilor 2018 – 2020 se observă o creștere constantă a numărului de străini aflați la studii în instituțiile de învățământ din țară. Astfel conform datelor BNS în anul de învățământ 2018/2019 la studii se aflau 4.555 persoane, iar în 2020/2021 numărul străinilor ce studiau în RM a fost de 5.229 persoane. Distribuția după țara de cetățenie a străinilor aflați la studii relevă, că cei mai mulți erau din România – 2.681 persoane, urmați de cei din Israel – 1.359 persoane și India – 605 persoane (Tabelul 14).

Tabelul 10. Distribuția numărului imigranților străini sosiți după principalele scopuri, persoane

Scopul	2018	2019	2020
Total sosiți*: Imigrare	4269	4857	2875
<i>inclusiv:</i>			
la familie	1596	1628	1045
<i>din care:</i>			
la soț (soție)	1592	1628	1045
la muncă	1267	2023	1371
<i>din care :</i>			
lucrător imigrant	1110	1930	1310
investiții străine (include: asociat, acționar și funcție de conducere)	157	93	61
la studii	808	652	241
activități religioase	132	123	63
activități de voluntariat	75	162	39
activități umanitare	37	21	6
alte scopuri	354	248	110

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 11. Indicatori de bază privind imigrarea străinilor

Indicatorul	2018	2019	2020
3.1.1. Numărul anual de imigrări*, persoane	4267	4857	2875
3.1.2. Rata de creștere a imigrărilor, %	114,95	113,83	59,19
3.1.3. Decalajul de gen pentru imigrarea străinilor (femei/ bărbați), %	61,47	53,02	45,64
3.1.5. Numărul anual de imigrări ale străinilor cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice, persoane	2540	2959	2038
3.1.6. Rata de creștere a numărului străinilor cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice, %	113,49	116,50	66,75
3.1.7. Proporția persoanelor cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice în rândul străinilor imigranți, %	59,53	60,92	70,89

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 12. Distribuția numărului imigranților străini după nivelul de instruire, persoane

Nivel de instruire	2018	2019	2020
Total au sosit*	4267	4857	2875
<i>din care au studii:</i>			
superioare	1421	1545	1093
medii de specialitate	1084	1414	945
medii generale	1438	1527	721
medii incomplete	86	73	20
primare, sau fără studii	20	32	96

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 13. Distribuția numărului imigranților după țara de cetățenie, persoane

Țara	2018	2019	2020
3.1.4. Total au sosit *	4267	4857	2875
<i>inclusiv din :</i>			
Ucraina	752	919	642
Turcia	430	760	432
Federația Rusă	683	739	426
România	450	459	386
Azerbaidjan	171	256	86
Italia	130	118	81
SUA	210	224	80
India	128	333	79
Uzbekistan	41	204	58
Israel	489	83	42
Portugalia	10	7	40
Georgia	22	30	33
Nigeria	6	13	24
Armenia	31	35	23
Kazahstan	23	37	23
Tadjikistan	26	47	23

Țara	2018	2019	2020
Franța	33	43	22
Marea Britanie	24	25	19
Germania	41	32	18
Spania	18	17	16
Liban	11	12	16
China	27	35	12
Siria	24	9	12
Nepal	2	1	11
Alte țări	485	419	271

Sursa: BMA /MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 14. Numărul străinilor ce își fac studiile în Republica Moldova, după țările de cetățenie, persoane

Țara	2018	2019	2020
Total	4555	5186	5229
<i>din care au sosit din:</i>			
România	1990	2355	2681
Israel	1749	1680	1359
India	258	552	605
Ucraina	127	138	127
SUA	34	77	70
Turcia	87	70	63
Federația Rusă	63	53	60
Azerbaidjan	26	31	39
China	11	12	20
Grecia	18	17	15
Suedia	16	21	14
Siria	16	10	10
Finlanda	16	11	7
Iordania	9	8	7
Alte țări	135	151	152

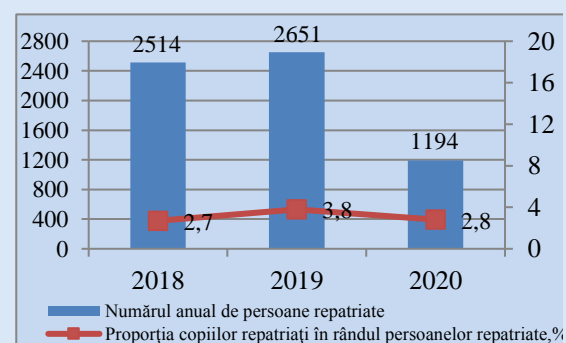
Sursa: BNS

Repatrierea⁵

Numărul anual al persoanelor repatriate în anii 2018 și 2019 a variat între 2.500 și 2.600 persoane. În anul 2020 numărul celor care au primit drept de repatriere a constituit 1.200 persoane. Printre repatriați a fost înregistrat și un anumit număr de copii, proporția acestora în numărul total de persoane repatriate a fost de 2,8% în anul 2020 (Boxa 5).

Motivele principale invocate pentru repatriere atât în anul 2020 cât și în anii precedenți au fost dorința de reunificare a familiei și cea de a reveni în țară.

Boxa 5. Numărul persoanelor repatriate în anii 2018 – 2020

Sursa: BMA/ MAI și ASP

⁵Conform Legii Nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în RM, repatrierea este definită ca „reîntoarcere benevolă în patrie a persoanelor care s-au născut în Republica Moldova și a urmașilor acestora, în condițiile legii”.

Readmisia

Readmisia cetățenilor Republicii Moldova din statele UE și statele terțe este realizată în conformitate cu prevederile Acordului moldo-comunitar privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, precum și a altor acorduri de readmisie cu țările de destinație ale migranților moldoveni, care au contribuit la eficientizarea activităților în domeniu⁶.

În perioada analizată numărul persoanelor readmise a crescut considerabil, constituind 758 persoane în anul 2020, în creștere de 1,8 ori față de anul 2018 și de 1,4 ori față de anul 2019. Distribuția cetățenilor moldoveni readmiși după țări indică, că majoritatea au revenit din Germania, urați de cei din Franța, însumând o pondere de 96%, din total readmiși (Tabelul 15).

Tabelul 15. Numărul anual de cetățeni moldoveni readmiși după țări, persoane

Țara	2018	2019	2020
Total*	413	551	758
<i>din care din:</i>			
Germania	312	345	593
Franța	83	180	137
Ungaria	-	5	8
Polonia	4	6	6
Austria	-	5	4
Bulgaria	-	-	3
Elveția	8	1	-
Suedia	3	1	-
Alte țări	3	8	7

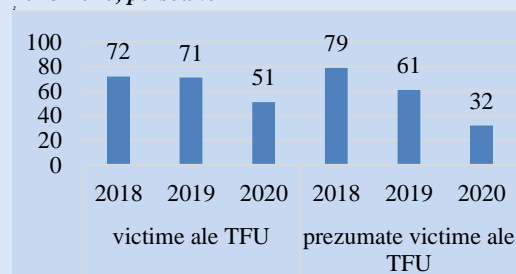
Sursa: BMA /MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Prevenirea și combaterea Traficului de Ființe Umane

Pe parcursul anului 2020 prin intermediul Echipelor Multidisciplinare, din cadrul Sistemului Național de Referire (SNR), au fost identificate și asistate 51 de victime ale Traficului de Ființe Umane (TFU), numărul fiind în scădere față de anii 2019 și 2018. În același timp și numărul prezumatelor victime ale TFU⁷, identificate și asistate prin intermediul SNR, a fost în scădere și a constituit 32 persoane (Boxa 6).

Boxa 6. Numărul de cetățeni moldoveni victime ale TFU și de prezumate victime ale TFU în anii 2018-2020, persoane

Sursa: MSMPS

⁶În anul 2008 a intrat în vigoare Acordul între Republica Moldova și Comunitatea Europeană privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală și Acordul între Republica Moldova și Comunitatea Europeană privind facilitarea eliberării vizelor. Din 2010 au intrat în vigoare prevederile Acordului de Readmisie cu Comunitatea Europeană privind readmisia cetățenilor din țările terțe.

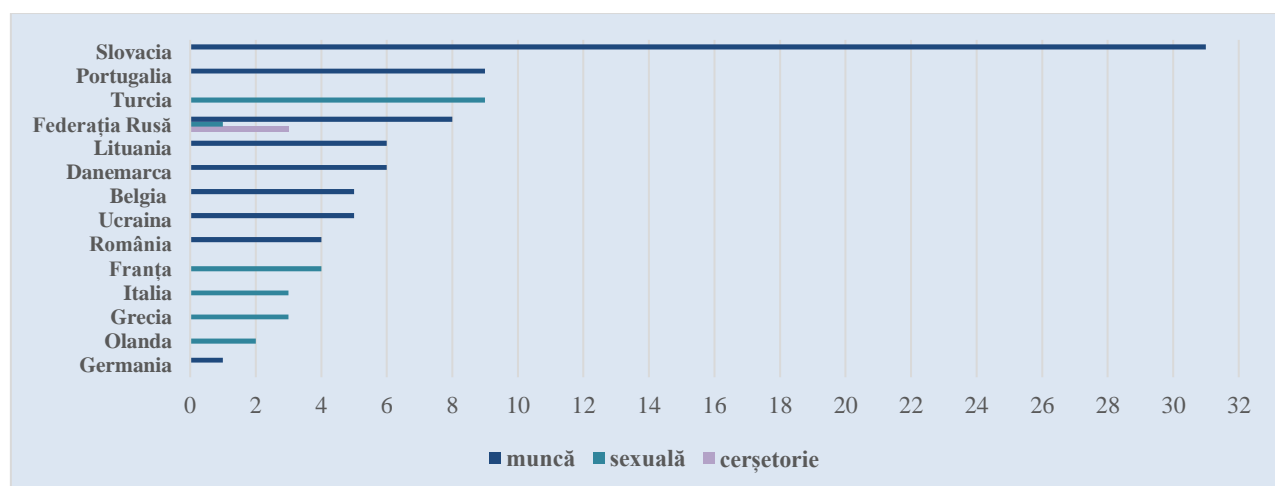
⁷Conform Legii nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, disponibilă la adresa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=27475&lang=ro

Componenta victimelor TFU identificate în anul 2020 este în proporție de 80 la sută reprezentată de adulți (din care: cca 73% femei și 27% bărbați), copiii constituind 20% din totalul acestora. În ceea ce privește componenta prezumatelor victime ale TFU asistate proporția adulților a fost de 19%, a copiilor - de 81%.

Pandemia a diminuat în mod simțitor migrația internațională. Blocarea frontierelor, sistarea zborurilor și alte măsuri urgente de protecție a sănătății populației împotriva răspândirii infecției COVID-19, au determinat restrângerea sau sistarea temporară a activității companiilor din majoritatea sectoarelor economiei mondiale și naționale. Această situație critică a influențat în mod direct asupra metodelor clasice de recrutare utilizate de către traficanți. Sistarea traficului transfrontalier a contribuit la diminuarea cazurilor tuturor formelor de TFU.

Conform datelor Centrului pentru combaterea traficului de persoane din cadrul MAI, în anul 2020, *principalele țări de destinație pentru victimele adulte ale TFU*, din zona UE au fost: Slovacia, cu cel mai mare număr, Portugalia, Lituania și Danemarca, din spațiul CSI: Federația Rusă și Ucraina, din Orientul mijlociu: Turcia (Figura 1). De menționat că în ultimii doi ani, fenomenul TFU a suferit unele modificări rezumate la menținerea unor destinații înregistrate, precum Lituania, Slovacia, Belgia, Portugalia, Franța, Olanda și dispariția destinațiilor ca: Albania, Elveția, Marea Britanie, Bulgaria, Austria⁸.

Figura 1. Distribuția numărului victimelor TFU identificate, după țara de destinație și scopul de exploatare în anul 2020, în %

Sursa: CCTP al MAI

Analiza datelor din figura 1, relevă că, pe parcursul anului 2020 din totalul victimelor adulte identificate, majoritatea au fost exploatate prin muncă, atât în statele UE cât și CSI. Ce ține de tipul/forma exploatării victimelor în țările Orientului mijlociu (și anume Turcia), a prevalat exploatarea în scop sexual⁹.

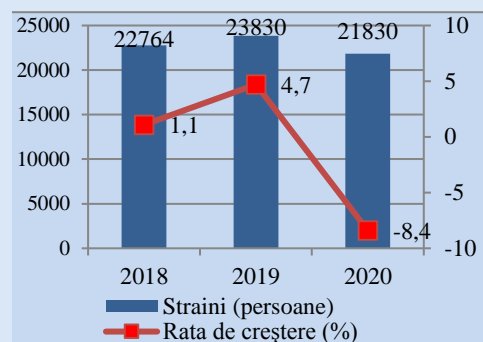
⁸ <http://www.antitrafic.gov.md/libview.php?l=ro&idc=30&id=1362&t=/Rapoarte/Nationale/Raport-national-de-realizare-a-politicii-de-prevenire-si-combatere-a-trafficului-de-fiinte-umane-pentru-anul-2020>

⁹ Ibidem

Stocul populației de proveniență străină

Către finele anului 2020, conform datelor din Registrul de stat al populației - ASP, numărul total al străinilor (inclusiv apatrizii) care locuiau în Republica Moldova a fost de 21.830 persoane (53,3% bărbați și 46,7% femei), din cca 115 state, reprezentând 0,5% în totalul populației incluse în registru. Rata de creștere a numărului străinilor în raport cu anul 2018 a fost negativă, constituit -8,4% (în raport cu anul 2017 – -4,1%) (Boxa 7 și Tabelul 16).

Boxa 7. Numărul străinilor care locuiesc în RM și rata de creștere în anii 2018 – 2020

Sursa: ASP

În perioada analizată se menține tendința de concentrare a străinilor în mediul urban, ponderea celor stabiliți cu traiul în orașe fiind de cca $\frac{3}{4}$ din total străini (Tabelul 16).

Analiza structurii numărului străinilor după țara de cetățenie relevă, că în anul 2020 ponderea cea mai semnificativă, de 54,5% cumulativ, o dețineau originarii din Ucraina și Federația Rusă (29,9% și 24,6%), fiind urmați de cei din Israel (7,3%), România (4,7%) și Turcia (4,5%). Celelalte țări sunt reprezentate cu câte cca 2% și mai puțin de fiecare. O pondere destul de impunătoare în structura străinilor o mențin apatrizii și persoanele cu cetățenie nedeterminată – 6,3% (Tabelul 16 și Tabelul 17).

Distribuția pe sexe a numărului străinilor reflectă asupra prevalenței populației masculine (cca 53%) în totalul străinilor. Datele privind structura numărului acestora pe grupe de vârstă denotă, că cei mai mulți bărbați au sosit în vârstă de 20-24 ani, pe când la femei cel mai mare număr se atestă la grupa de vârstă 40-44 ani (Tabelul 18). Această discrepanță se datorează motivului pentru care străinii se află/locuiesc în RM și anume, la studii și muncă sunt mai mult bărbații, iar femeile majoritatea sosesc pentru reîntregirea familiei.

Ne-nativii. Pe parcursul anilor 2018–2020 numărul persoanelor născute în străinătate (indiferent de cetățenie) care locuiau în Republica Moldova a fost în creștere permanentă. Către finele anului 2020, ne-nativii au constituit 329.374 persoane sau 8,2% în totalul populației țării. Rata de creștere a persoanelor ne-native comparativ cu anul 2019 a constituit 1,3% (față de 2018 - 4,2%). Structura ne-nativilor conform țărilor de naștere reflectă că majoritatea dintre aceștia (64,5%) au fost născuți în Federația Rusă și Ucraina (respectiv 34,4% și 30,1%), urmați de cei născuți în Italia (9,4%). Ponderea ne-nativilor născuți în alte țări constituind cca 4% și mai puțin fiecare (din care: 3,8 % – în Kazahstan, 2,4% – în România, 2,2% – în Germania, 2,0% – în Franța, 1,8% -în Turcia). Totodată în anul 2020 comparativ cu anul 2018 se atestă creșterea semnificativă a numărului celor născuți în Germania, Franța și Marea Britanie (Tabelul 19).

Tabelul 16. Indicatori de bază privind populația rezidentă de proveniență străină (stoc la sfârșitul anului)

	2018	2019	2020
3.2.1. Numărul total de străini care locuiesc în RM*, persoane	22764	23830	21830
3.2.2. Rata de creștere a numărului străinilor, %	101,1	104,7	91,6
3.2.3. Proporția străinilor în numărul total al populației, %	0,64	0,59	0,54
3.2.5. Proporția apatrizilor și a persoanelor cu cetățenia nedeterminată în rândul străinilor, %	7,3	7,5	7,3
3.2.6. Proporția străinilor care locuiesc în mediul urban, %	73,7	73,7	72,4

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 17. Distribuția numărului străinilor care locuiesc în RM după țara de cetățenie, persoane (stoc la sfârșitul anului), persoane

Țara de cetățenie	2018	2019	2020
3.2.4. Total*	22764	23830	21830
<i>inclusiv:</i>			
Ucraina	6786	6834	6525
Federația Rusă	5742	5953	5360
Israel	2200	1929	1590
Apatrid (art. 1 al Convenției din 1954)	1416	1397	1368
România	988	1037	1030
Turcia	943	1292	990
Italia	501	535	464
S.U.A.	433	507	391
Azerbaidjan	371	458	450
R. Belarus	327	309	287
Persoană cu cetățenie nedeterminată	293	245	233
India	256	520	672
Armenia	211	229	222
Kazahstan	202	220	216
Uzbekistan	164	327	196
Republica Arabă Siriană	140	134	123
Germania	131	123	104
Georgia	98	110	111
Alte țări	1562	1671	1498

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 18. Distribuția numărul străinilor care locuiesc în RM pe grupe vârstă și sexe, persoane (stoc la sfârșitul anului), persoane

Grupa de vârstă, ani	2018			2019			2020		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
Total*	22764	12053	10711	23830	12899	10931	21830	11625	10205
0-4	27	13	14	39	19	20	25	9	16
5-9	55	35	20	63	38	25	58	35	23
10-14	88	43	45	84	49	35	79	41	38
15-19	599	361	238	501	279	222	291	151	140
20-24	2641	1709	932	2732	1728	1004	2411	1459	952
25-29	1592	831	761	1659	900	759	1509	817	692

30–34	1863	863	1000	1945	977	968	1692	814	878
35–39	2077	1007	1070	2266	1171	1095	2091	1071	1020
40–44	2418	1187	1231	2478	1300	1178	2282	1164	1118
45–49	2158	1145	1013	2336	1249	1087	2138	1118	1020
50–54	1963	1139	824	2048	1206	842	1900	1098	802
55–59	2242	1238	1004	2238	1270	968	1947	1113	834
60–64	1852	1014	838	1989	1076	913	1948	1064	884
65–69	1351	684	667	1419	750	669	1332	715	617
70–74	700	378	322	823	435	388	928	501	427
75–79	456	199	257	451	208	243	427	199	228
80–84	370	131	239	405	156	249	394	149	245
85 și peste	312	76	236	354	88	266	378	107	271

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 19. Distribuția numărului persoanelor care locuiesc în RM, născute în străinătate indiferent de cetățenie, după țara de origine, persoane (stoc la sfârșitul anului)

Țara	2018	2019	2020
3.2.10. Total*	315949	325241	329374
<i>inclusiv:</i>			
Federația Rusă	111150	113617	113402
Ucraina	101626	100706	99103
Italia	27899	29873	31042
Kazahstan	12758	12683	12543
România	7085	7603	7986
Germania	4717	6022	7189
Franța	4678	5626	6427
Turcia	5158	5574	5815
R. Belarus	4611	4562	4476
Spania	3646	3910	4134
Portugalia	3219	3337	3421
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	2259	3286	4397
Grecia	2765	2865	2907
Irlanda	1701	1975	2224
Azerbaidjan	1939	1923	1904
Uzbekistan	1884	1883	1849
Georgia	1790	1781	1745
Alte țări	17064	18015	18810

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Naturalizarea

În Republica Moldova naturalizarea este realizată în conformitate cu prevederile Legii nr. 1024/2000 cu privire la cetățenie¹⁰ care stipulează clar condițiile aplicării acesteia.

¹⁰Art. 17 din Legea nr. 1024 din 03 iunie 2000 cetățeniei Republicii Moldova. Disponibilă la adresa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114102&lang=ro

Pe parcursul anului 2020 au fost naturalizate 122 persoane (în anul 2019 - 84, în anul 2018 - 86), cei mai mulți deținând anterior cetățenia Federației Ruse (40 persoane), urmați de cei ai Ucrainei (20 persoane), Siriei și Turciei (cu câte 8 persoane fiecare). Numărul total al străinilor naturalizați către finele anului 2020 a constituit 1.217 persoane. De menționat, că în totalul celor naturalizați, apatrizii dețin o pondere de 41,3%, fiind urmați cei din Federația Rusă – 15,4% și de străinii cu cetățenie nedeterminată 14,1%, ponderea străinilor care anterior au deținut o altă cetățenie a fost de cca 29% (Tabelul 20).

Tabelul 20. Distribuția numărului străinilor naturalizați după țara anterioară de cetățenie*
(stoc la sfârșitul anului), persoane

Țara	2018	2019	2020
3.2.7. Total**	1011	1095	1217
Apatrid (art.1 al Convenției din 1951)	499	501	503
Federația Rusă	118	147	187
Persoană cu cetățenie nedeterminată	170	171	172
Ucraina	69	80	100
Refugiat (art. 1 a Convenției din 1951)	20	27	36
Republica Arabă Siriană	10	21	29
România	11	18	24
Turcia	12	15	23
Armenia	17	18	20
Beneficiar de protecție umanitară	14	15	20
Italia	4	5	11
R. Belarus	7	9	10
Kazahstan	7	7	7
Azerbaidjan	5	5	7
Georgia	3	4	5
Turkmenistan	5	5	5
Sudan	4	4	5
Afganistan	4	4	4
Uzbekistan	3	3	4
Iordania	3	4	4
Tadjikistan	2	2	4
Liban	2	3	3
Pakistan	1	3	3
Congo, Yemen, Etiopia și Vietnam	câte 2 persoane	câte 2 persoane	câte 2 persoane
Grecia	1	1	2
SUA	1	1	1
China, Palestina, Iran, Irak, Iugoslavia, Kârgâzstan, Mali, Belgia, Camerun, India, Serbia, Madagascar, Egipt, Israel	câte 1 persoană	câte 1 persoană	câte 1 persoană
Bangladesh, Germania, Israel, Sierra Leone	-	-	câte 1 persoană

Sursa: ASP

*Notă: Începând cu anul 2000

**Notă : Inclusiv regiunea transnistreană

Azilul și Apatridia

Protecția internațională a străinilor în Republica Moldova este realizată în limitele prevederilor normelor internaționale în domeniu¹¹, precum și a legislației naționale care derivă de la acestea.

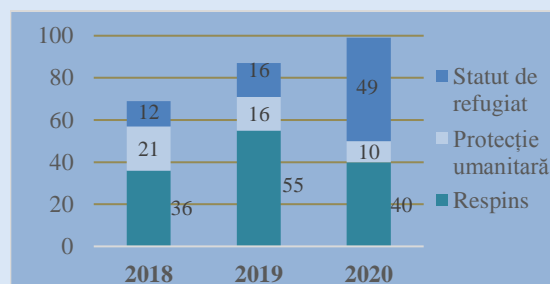
Numărul **solicităților de azil** în Republica Moldova pe parcursul anilor 2018–2020 a crescut continuu. Pe parcursul anului 2020 au fost depuse 86 cereri de azil la prima solicitare (Tabelul 21).

În perioada analizată au fost observate disparități semnificative de gen în rândul solicitanților de azil, majoritatea adresărilor parvenind din partea bărbaților, femeile deținând în anul 2020 o pondere de 30% (în anul 2019 – cca 27%).

În structura numărului solicitanților de azil la prima solicitare după țările de origine în anul 2020 predominau cetățenii Turciei, constituind o pondere de 51,2% din total, urmați de cei ai Uzbekistanului - 9,3%, Ucrainei și Siriei cu cca 6% și respectiv 5% (Tabelul 22).

Analiza datelor privind numărul cererilor de azil și formă de protecție internațională acordată atestă, că pe parcursul anului 2020 în privința a 40 de străini au fost emise decizii de respingere a cererii de azil, în descreștere cu 15 cazuri față de anul 2019. Statutul de refugiat a fost recunoscut la 49 de străini, față de 16 persoane în anul 2019 (Boxa 8).

Boxa 8. Coraportul deciziilor aprobate în baza cererilor de azil în anii 2018- 2020, cazuri

Distribuția numărului refuzurilor de acordare a protecției internaționale după țara de cetățenie a solicitanților de azil, relevă că cele mai multe decizii de refuz au fost emise în privința cetățenilor Turciei, Uzbekistanului, Ucrainei, Armeniei, Kârgâzstan. Refuzurile emise s-au bazat pe faptul, neîncadrării motivelor expuse de solicitanții de azil în criteriile de acordare protecției internaționale, precum și s-a ținut cont de situația din țările de origine a solicitantului de azil.

În Sistemul de azil al Republicii Moldova către finele anului 2020 erau înregistrate 490 persoane cu 7,5% mai puțin, comparativ cu sfârșitul anului 2019 (530 persoane), din care: beneficiari de protecție umanitară - 229 persoane, refugiați - 184 persoane și solicitanți de azil – 77 persoane (Tabelul 23).

Din numărul total de 490 persoane:

Femei - 33%

Bărbați - 67%

Structura pe grupe de vârstă:

0-17 ani – 13%

18-59 ani – 80%

60 ani și peste – 7%

¹¹Legea nr. 677 din 23 noiembrie 2001, pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statutul refugiaților, precum și la Protocolul privind statutul refugiaților. Disponibilă la adresa https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=61722&lang=ro

Apatrizii. Potrivit datelor din Registrul de stat al populației la sfârșitul anului 2020 în Republica Moldova cu statut de apatrid erau documentate 1.368 persoane, cu 48 persoane mai puțin decât în anul 2018. Proporția apatrizilor în rândul străinilor în anul 2020 a constituit 6,3%, în creștere cu 0,4 p.p. comparativ cu anul 2018. De menționat că la finele anului 2020 numărul celor cu cetățenie nedeterminată a fost de 233 persoane, proporția acestora în rândul străinilor fiind de 1,1%.

Procedura de recunoaștere a statutului de apatrid în Republica Moldova este realizată în limitele prevederilor normelor internaționale în domeniu¹², precum și a legislației naționale care derivă de la acestea¹³. De menționat, că legislația acordă accesul la procedură oricărei persoane de pe teritoriul țării indiferent de statutul sau reședința pe care o are în Republica Moldova.

Tabelul 21. Migrația involuntară a populației de proveniență străină*

	2018	2019	2020
3.7.1. Numărul anual de solicitări de azil (prima solicitare), persoane	114	118	86
3.7.3. Raportul de feminitate în rândul solicitanților de azil, %	23,68	27,12	30,23
3.7.4. Numărul anual de beneficiari de protecție umanitară, persoane	33	32	50
3.7.5. Numărul de persoane cărora li s-a respins acordarea protecției umanitare, persoane	36	55	49
3.7.6. Numărul solicitanților de azil cu solicitări pe rol, unități	104	107	77
3.7.7. Numărul de persoane cărora li s-a acordat statut de apatrid, persoane	25	21	42
3.7.8. Numărul de apatrizi cărora li s-a acordat drept de ședere în Republica Moldova, persoane	2	1	2
3.7.9. Rata de creștere a numărului solicitanților de azil cu cereri pe rol, %	128,4	102,9	72,0
3.7.10. Numărul de refugiați în Republica Moldova (stoc la sfârșitul anului), persoane	163	166	184
3.7.11. Rata de creștere a numărului de refugiați, %	107,2	101,8	110,8
Numărul de beneficiari de protecție umanitară (stoc la sfârșitul anului), persoane	255	257	229
Rata de creștere a numărului de beneficiari de protecție umanitară, %	102,4	100,8	89,11

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 22. Numărul solicitanților de azil după țara de origine, persoane

	2018	2019	2020
Total*	114	118	86
<i>din care au sosit din:</i>			
Turcia	40	22	44
Bangladesh	13	17	-
Armenia	7	9	3
Siria	6	7	4

¹² Republica Moldova în decembrie 2011 a ratificat cele două Convenții ONU din 1954 și 1961 privind statutul apatrizilor și privind reducerea cazurilor de apatridie, Legea Nr. 275 din 27 decembrie 2011. Disponibilă la adresa :

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=2470&lang=ro

¹³ Legea Nr. 252 din 08 decembrie 2011. Disponibilă la adresa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=3486&lang=ro

	2018	2019	2020
Azerbaidjan	2	7	-
India	-	7	-
Afganistan	2	6	-
Ucraina	11	5	5
Federația Rusă	12	5	1
Georgia	-	3	1
Kârgâzstan	-	3	1
Nigeria	-	3	-
Irak	-	3	2
Jamahiria Arabă Libiană	1	3	-
Yemen	1	3	1
Camerun	1	2	-
Tadjikistan	1	2	3
Pakistan	2	2	-
Uzbekistan	5	2	8
Ecuador	-	2	-
Turkmenistan	2	1	-
SUA	1	1	1
Cote D'Ivoire, Kazahstan, Ghana, Italia, Arabia Saudită	câte 1 persoană	-	-
Albania, Comore, Togo	-	câte 1 persoană	-
România	1	-	4
Sudan	1	-	1
Angola, Venezuela	-	-	câte 2 persoane
Iran, Mali, Republica Centrafricană	-	-	câte 1 persoană

Sursa: BMA/MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 23. Numărul persoanelor incluse în Sistemul de azil, după tip, stoc la sfârșitul anului

Tipul	2018	2019	2020
Total*	522	530	490
<i>inclusiv:</i>			
Beneficiari de protecție umanitară	255	257	229
Refugiați	163	166	184
Solicitanți de azil	104	107	77

Sursa: BMA/MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Combaterea șederii ilegale a străinilor

Șederea străinilor pe teritoriul RM este un drept, prevăzut de Legea nr.200/2010¹⁴ privind regimul străinilor în Republica Moldova. Încălcarea prevederilor legii atrage atât răspundere contravențională și penală, cât și aplicarea măsurilor administrative, ex.: revocarea dreptului de ședere, plasarea în custodie publică, aplicarea măsurilor de returnare, stabilirea interdicțiilor de intrare în țară și altele. Principalii indicatori care vizează

¹⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=17205&lang=ro

combaterea șederii ilegale a străinilor variază de la an la an. În anul 2020 au fost înregistrate 300 cazuri de returnare a străinilor (în anul 2018 – 471 cazuri), 68 străini au fost luați în custodie publică (în anul 2018 – 117 persoane), iar 21 străini, originari din cca 10 state, au fost declarați indezirabili pe teritoriul RM (în anul 2018 – 599 persoane) (Tabelul 23).

Pe parcursul anului 2020 au fost încheiate 2.546 procese-verbale contravenționale străinilor, care au încălcat regimul de ședere. Din numărul total al contravențiilor documentate, partea cea mai considerabilă (86%), revine încălcărilor de către străini a regulilor de ședere și cca 14% revin contravențiilor ce țin de munca nedeclarată a străinilor (Tabelul 24). În raport cu țara de cetățenie cele mai multe încălcări au fost comise de persoanele din Ucraina și Federația Rusă, care însumează o pondere de 51%, urmate de cei din România (10,1%), Turcia (6,8%) și Israel (4,3%) (Tabelul 25).

Tabelul 24. Principalii indicatori vizând combaterea șederii ilegale a străinilor, în persoane

Indicatorul	2018	2019	2020
3.8.6. Returnarea străinilor	471	535	300
3.8.7. Declarați indezirabili	599	34	21
3.8.8. Custodie publică	117	117	68

Sursa: BMA/MAI

Tabelul 25. Numărul încălcărilor regimului de ședere în RM de către străini, după tip

Tipul încălcări	2018	2019	2020
3.8.1. Total	3529	4129	2546
<i>inclusiv :</i>			
Ședere ilegală	3182	3654	2202
Muncă nedeclarată	347	475	344
Alte cazuri	0	0	0

Sursa: BMA și IGPF/ MAI

Tabelul 26. Ponderea proceselor – verbale întocmite în privința străinilor pentru încălcarea regulilor de ședere și plasare în câmpul muncii, după țara de origine, în %. Top 5 țări

Țara de cetățenie	2018	2019	2020
Total	100	100	100
<i>din care:</i>			
Ucraina	26,2	23,5	31,2
Federația Rusă	20,5	17,5	19,9
România	8,7	7,6	10,1
Turcia	6,6	8,0	6,8
Israel	7,0	7,8	4,3

Sursa: BMA/MAI

II. IMPACTUL MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE

Fenomenul migrației internaționale, în special a migrației forței de muncă din Republica Moldova are un impact dublu asupra populației: pe de o parte efectele pozitive socio-economice determinate de remitențe/transferurile personale și experiența pe care o capătă în străinătate în diferite domenii, iar pe de altă parte cele de ordin socio-demografic negative, care duc la deteriorarea profundă a structurii capitalului uman al țării.

Prevalența emigrației asupra imigrației are un impact imediat asupra numărului populației, și influențează la descreșterea continuă a acesteia, iar plecarea la muncă peste hotare a femeilor în vârstă fertilă duce la deteriorarea indicatorilor demografici principali în timp, ca rezultat reducerea natalității și fertilității. În perioada analizată rata natalității s-a micșorat de la 12,8 născuți-vii la 1.000 locuitori în anul 2018, până la 11,7 născuți-vii la 1.000 locuitori, în anul 2020 (date recalculate în baza populației cu reședință obișnuită¹⁵) (Tabelul 27).

În ultimii trei ani se observă o continuă scădere a numărului căsătoriilor înregistrate de la 20.399 în anul 2018 până la 15.540 în anul 2020. Emigrarea unuia dintre soți conduce și la destrămarea definitivă a relațiilor familiale, drept rezultat fiind numărul mare al căsătoriilor desfăcute. În 2020 numărul divorțurilor a fost de 8.665, rata divorțialității constituind 3,3 divorțuri la 1.000 locuitori (Tabelul 27).

2.1. Migrația internațională și evoluția demografică

Componenta demografică. Migrația amplifică procesul de îmbătrânire a populației țării, deoarece în migrație preponderent participă persoanele tinere, în vârstă aptă de muncă. De menționat că în anul 2020 coeficientul îmbătrânirii a atins valoarea de 22,5 persoane în vârstă de 60 ani și peste la 100 locuitori, depășind de 1,4 ori valoarea critică de 16, ceea ce constată o stare deosebit de avansată a fenomenului de îmbătrânire a populației. Pentru femei acest indicator este și mai înalt, constituind 25,8 persoane în vârstă de 60 ani și peste la 100 locuitori (Tabelul 27).

De menționat că în perioada analizată se menține tendința de scădere continuă a numărului populației și deteriorarea structurii pe vârste a acesteia. A crescut raportul de dependență demografică (definiția națională)¹⁶ de la 67,52 la 69,32% (Tabelul 28).

¹⁵ **Reședință obișnuită**, este definită ca locul în care persoana a locuit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absențele temporare (în scopul recreării, vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.), conform Recomandărilor ONU privind statistica migrației internaționale, 1998, și Regulamentul (UE) nr. 1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind statisticile demografice europene.

¹⁶ Raportul de dependență demografică (definiția internațională) a constituit 49,07% în 2020, majorând-se cu 1,06 p.p. față de anul 2018 (Tabelul 28). Vârstă de muncă în țările Uniunii Europene conform metodologiei EUROSTAT, este considerată 15-64 ani.

Numărul populației în vârstă aptă de muncă a scăzut de la 1627,1 mii persoane în anul 2018 până la 1541,6 mii persoane în anul 2020, pe când numărul populației peste vârstă aptă de muncă a crescut de la 546,6 mii persoane până la 567,1 mii persoane (Tabelul 29).

Tabelul 27. Indicatori demografici generali*

	2018	2019	2020
1.1.1. Numărul populației cu reședință obișnuită la sfârșitul anului, mii persoane	2686064	2643883	2597107
1.1.2. Rata de creștere a populației, %	-1,62	-1,17	-1,77
1.1.3. Rata de natalitate, ‰	12,8	12,1	11,7
1.1.4. Rata de mortalitate, ‰	13,8	13,6	15,5
1.1.5. Sporul natural, ‰	-1,0	-1,5	-3,8
1.1.6. Rata brută de imigrare, ‰	1,19	1,82	1,10
1.1.7. Rata brută de emigrare, ‰	0,63	1,52	0,61
1.1.8. Rata netă a migrației, p.p.	0,56	0,30	0,49
Rata nuptialității, ‰	7,5	7,6	5,9
Rata divorțialității, ‰	4,0	4,0	3,3
<i>Coefficientul îmbătrânirii populației -total</i>	20,8	21,8	22,5
Bărbați	17,5	18,1	18,9
Femei	23,9	25,1	25,8
<i>Speranța de viață la naștere, ani – total</i>	70,6	70,9	69,8
<i>din care pentru:</i>			
Bărbați	66,3	66,8	65,9
Femei	75,0	75,1	73,9

Sursa : BNS (Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender)

*Nașterile și decesele au fost recalculate în baza datei evenimentului, și nu în baza datei de înregistrare a actului de stare civilă, și cu luarea în calcul a datelor privind actele de naștere transcrise.

Tabelul 28. Componenta demografică a populației cu reședință obișnuită, %

	2018	2019	2020
1.2.1. Proporția persoanelor în vârstă sub 15 ani	18,69	18,54	18,52
1.2.2. Proporția persoanelor în vârstă de 65 de ani și peste	13,75	14,45	14,40
1.2.3.1. Raportul de dependență demografică (definiția națională)	67,52	69,56	69,32
1.2.3.2. Raportul de dependență demografică (definiția internațională)	48,01	49,22	49,07
1.2.4. Raportul de vârstă înaintată	17,09	16,46	16,44
1.2.5. Proporția bărbaților în vârstă de 65 de ani și peste	10,93	11,38	11,46
1.2.6. Proporția femeilor în vârstă de 65 de ani și peste	16,33	17,29	17,09
1.2.7. Raportul de feminitate pentru cei în vârstă de 65 de ani și peste	163,53	164,16	163,00
1.4.1.1. Proporția populației în vârstă aptă de muncă (definiția națională)	59,70	58,98	58,59
1.4.1.2. Proporția populației în vârstă aptă de muncă (definiția internațională)	67,56	67,01	66,75
1.4.2.1. Rata de creștere a populației în vârstă aptă de muncă (definiția națională)	99,49	97,12	99,97
1.4.2.2. Rata de creștere a populației în vârstă aptă de muncă (definiția internațională)	97,58	97,50	97,74
1.4.3. Indicele presiunii demografice de muncă	82,30	83,00	72,40
1.4.4. Indicele structurii de vârstă pentru populația aptă de muncă	98,93	101,50	101,14

	2018	2019	2020
1.4.5. Raportul de feminitate pentru populația în vârstă de 15-39 ani	96,46	97,70	99,00
1.4.6. Raportul de feminitate pentru populația în vârstă de 40-64 ani	111,07	111,33	111,00

Sursa: BNS

Tabelul 29. Numărul mediu anual al populației cu reședință obișnuită pe sexe și grupe de vârstă, persoane

Grupa de vârstă, ani	2018			2020		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
1.2.8. Total	2708215	1294030	1414185	2620495	1251128	1369367
0–4	182191	93763	88428	162224	83759	78465
5–9	169937	87024	82913	165218	84795	80423
10–14	153909	79014	74895	155474	79878	75596
15–19	142197	73213	68984	136428	70195	66233
20–24	166184	83583	82601	137978	70326	67652
25–29	204887	101882	103005	179383	89235	90148
30–34	223920	112025	111895	213953	107255	106698
35–39	193228	95587	97641	198700	99043	99657
40–44	175308	86585	88723	174682	86283	88399
45–49	166987	81989	84998	168375	82355	86020
50–54	171396	82563	88833	162208	78463	83745
55–59	205686	95606	110080	186869	87086	99783
60–64	187503	82802	104701	194977	86593	108384
65–69	164214	68046	96168	162093	67044	95049
70–74	71449	27387	44062	102170	39505	62665
75–79	66214	23286	42928	57886	20323	37563
80–84	40557	12976	27581	40014	12437	27577
85 și peste	22448	6699	15749	21863	6553	15310
<i>din total populație:</i>						
persoane sub VAM* (0 -15 ani)	534503	274525	259978	511770	263176	248594
persoane în VAM (16-57/62 ani)	1627120	850435	776686	1541611	810445	731166
persoane peste VAM (58/63 ani și peste)	546592	169070	377522	567114	177507	389607

Sursa: BNS

2.2. Migrația internațională și dezvoltarea economică

Context macroeconomic. Migrația forței de muncă din țară are un rol important și semnificativ nu numai în termeni demografici dar și economici. Odată cu creșterea numărului persoanelor care pleacă la muncă a crescut semnificativ volumul remiterilor personale de peste hotare încasate de rezidenți, cu o influență înregistrată asupra principalilor indicatori macroeconomici. Astfel în anul 2020, conform datelor BNM, remiterile personale¹⁷ încasate de rezidenți au constituit 1810,18 mil USD (dintre care 893,19 mil au fost din statele UE, iar în anul 2018 – 1744,56 mil USD (din statele UE -659,69 mil) (Tabelul 30).

¹⁷ **Remiterile personale** este un indicator suplimentar balanței de plăți, ce include remunerarea netă pentru muncă, transferurile personale și transferurile de capital între gospodăriile casnice (conform recomandărilor metodologice ale Fondului Monetar Internațional din manualul „Balanța de plăți și poziția investițională internațională”, ediția a VI-a (2009) și din ghidul „Tranzacții internaționale cu remiteri – ghid pentru compilatori și utilizatorii” (2009).

Creșterea Produsului Intern Brut în ultimii anii în mare parte se atribuie și veniturilor remise de migranții moldoveni care lucrează peste hotare, constituind 206,378 mil lei în anul 2020, față de 192,509 mil în anul 2018. Valoarea nominală a PIB pe cap de locuitor în perioada analizată a crescut continuu, de la 71.669 lei până la 79.465 mii lei (Tabelul 32). Ponderea remiterilor personale în PIB, în anul 2020, a constituit 15,2 % analogic anilor anteriori.

În cadrul Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1”, scopul căruia este mobilizarea resurselor umane și financiare ale migranților în vederea dezvoltării economice durabile a țării, în anul 2020 au fost aprobate 187 proiecte investiționale în sumă de 45,37 mil lei. Proiectele investiționale aprobate spre finanțare, previzionează atragerea investițiilor în economie în valoare de 115,54 mil. lei¹⁸. De menționat că suportul financiar a fost preconizat pentru crearea și menținerea a 571 locuri de muncă. Din totalul întreprinderilor acceptate spre finanțare, 73 afaceri (39%) au fost create de lucrătorii migranți reîntorși și 114 (61%) întreprinderi, create de rudele migranților de gradul I.

Totodată Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) în ultimii ani promovează și implementează și alte programe de suport care încurajează lansarea/dezvoltarea afacerilor de către imigranți (ex. Programul Femei în Afaceri, Start pentru Tineri, Programul Gestiunea Eficientă a Afacerii etc.)

În cadrul Programului Diaspora Acasă Reușește inițiat în 2018, pentru anii 2019-2025, obiectivul căruia este mobilizarea potențialului uman și financiar din diasporă pentru dezvoltarea socioeconomică locală a țării. Astfel în anul 2020 au fost depuse 74 propuneri de proiecte de către APL, în urma procesului de selectare au fost finanțate 42 proiecte și implementate cu contribuția financiară a Guvernului, APL, diasporei și partenerilor de dezvoltare, valoarea totală fiind de circa 23 mln lei (dintre care: 10 mln lei - contribuția bugetului de stat, alocați conform Legii bugetului de stat pentru anul 2020; 6,4 mln lei - contribuția APL; și câte 3,3 mln lei – contribuția diasporei și contribuția altor parteneri de dezvoltare/donatori. Domeniile proiectelor implementate au fost: apă și sanitație, infrastructură de recreere și sport, infrastructura rutieră și pietonală, iluminat stradal, protecția socială și protecția mediului.

Gospodăriile casnice și remitențele. O sursă importantă de ieșire din sărăcie pentru populația Republicii Moldova o reprezintă remitențele. Datele Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC) demonstrează că transferurile bănești din afara țării rămân a fi o sursă semnificativă pentru bugetul gospodăriilor. În medie, acestea reprezintă 12,9% din total venituri disponibile în anul 2020, ceea ce constituie cu 0,5 puncte procentuale mai mult comparativ cu anul 2019. De menționat că în mediul rural acest indicator este mai mare față de cel din urban constituind 16,1% față de 9,4%¹⁹ (Tabelul 34).

¹⁸https://mei.gov.md/sites/default/files/raport_anual_de_activitate_al_ministerului_economiei_si_infrastructurii_pentru_anul_2020.pdf

¹⁹https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/aspecte_nivelul_trai/Aspecte_nivelul_trai_2020.pdf

În perioada anilor 2018–2020, indicatorii care reflectă piața forței de muncă din Moldova denotă tendințe negative, astfel numărul populației economic active²⁰ a scăzut constant, constituind 867,3 mii persoane în anul 2020, micșorându-se cu 52,0 mii față de anul 2019 și cu 150,8 mii față de anul 2018. Rata de activitate a constituit 40,3 % în anul 2020, în descreștere cu 2,0 p.p. în raport cu anul 2019 și cu 3,0 p.p. în raport cu anul 2018 (Tabelul 35). Tendințe spre micșorare a înregistrat și rata de ocupare, în special rata de ocupare a populației din mediul urban (Tabelul 36).

Tabelul 30. Remiterile personale încasate de rezidenți

	2018	2019	2020
1.7.1. Remiterile personale*, încasate de rezidenți (mil USD) - total	1 744,56	1 816,35	1810,18
<i>dintre care din:</i>			
UE	659,69	798,79	893,19
CSI	585,15	513,57	339,91
Alte state	499,72	504,99	577,08
1.7.2. Rata de creștere a remiterilor personale, încasate de rezidenți %	112,1	104,2	99,6

Sursa : BNM²¹

*Notă: Remiteri personale calculate conform metodologiei MBP6

Tabelul 31. Indicatori economici globali

	2018	2019	2020
1.6.1. PIB*, prețuri curente, lei	192 508 553	210 378 059	206 378 000
1.6.2. Rata de creștere a PIB, %	104,3	103,7	93,0
1.6.3. PIB pe locuitor, prețuri curente, lei	71 669	79 572	79 465
1.6.4. Rata de creștere a PIB-ului pe locuitor, %	110,7	111,0	99,9
1.6.7. Indicele dezvoltării umane (Raportul anual - Dezvoltarea Umană, UNDP)	0,711	0,750	...

Sursa: BNS

* Notă: PIB: calculat conform metodologiei SCN- 2008

Tabelul 32. Dinamica indicatorilor sărăciei în anii 2019 -2020

	2019			2020		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Rata sărăciei absolute	25,2	11,2	34,5	26,8	14,0	35,3
Profundimea sărăciei absolute	3,7	1,5	5,1	3,7	1,9	4,8
Severitatea sărăciei absolute	1,0	0,4	1,5	1,0	0,5	1,3
1.6.5.2. Ponderea populației sub pragul sărăciei relative	20,3	7,8	28,6	21,4	10,4	28,6

Sursa: BNS

²⁰Populația economic activă include persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzând populația ocupată și șomerii.

²¹ Anuarul statistic CI ale RM, disponibil la adresa: [https://www.bnm.md/ro/search?partitions\[0\]=674&post_types\[674\]\[0\]=923](https://www.bnm.md/ro/search?partitions[0]=674&post_types[674][0]=923) și Baza de date interactive a BNM - <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml>

Tabelul 33. Impactul remitențelor asupra bunăstării gospodăriilor casnice. Veniturile disponibile medii lunare pe o persoană după sursa de venit în anii 2019-2020*

	2019			2020		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
<i>În lei</i>						
Venituri disponibile - total	2880,6	3521,9	2457,2	3096,6	3695,2	2702,3
din care:						
remitențe	355,9	300,2	392,7	400,3	348,9	434,2
<i>În procente</i>						
Venituri disponibile - total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
din care:						
remitențe	12,4	8,5	16,0	12,9	9,4	16,1

Sursa: BNS

*Notă: Începând cu anul 2019, Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casmice se realizează conform unui nou plan de sondaj și unei metodologii revizuite, ceea ce a determinat anumite limite în comparabilitatea datelor cu anii precedenți.

Tabelul 34. Populația economic activă*

	2018	2019	2020
Populația economic activă, mii persoane	1018,1	919,3	867,3
Rata de creștere a populației economic active, %	101,84	90,30	94,34
Rata de activitate, %	45,9	42,3	40,3
Populația ocupată, mii persoane	988,5	872,4	834,2
Rata de creștere a populației ocupate, %	102,88	88,25	102,68
Șomeri (BIM), mii persoane	29,6	46,9	33,1
Rata de creștere a șomerilor, %	76,09	158,45	70,58

Sursa: BNS/AFM

*Notă: În anul 2019 au fost implementate noul plan de sondaj și revizuită definiția ocupării. Detalii: BNS, Metodologia Anchetei forței de muncă.

- La estimarea rezultatelor cercetării s-a utilizat numărul populației cu reședință obișnuită. Informație prezentată fără datele raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender

Tabelul 35. Indicatorii Forței de muncă, %

	2018	2019	2020
1.5.1.1. Rata de participare la forța de muncă (definiția națională)	54,2	53,1	51,1
1.5.1.2. Rata de participare la forța de muncă (definiția internațională)	51,4	49,4	47,6
1.5.2.1. Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (definiția națională)	44,5	40,1	38,8
1.5.2.2. Rata de ocupare a populației de 15-64 ani (definiția internațională)	49,8	46,8	45,7
1.5.3. Rata șomajului	2,9	5,1	3,8
1.5.4. Rata șomajului în rândul tinerilor (15-24 ani)	7,1	10,4	10,9
1.5.5. Rata șomajului în rândul femeilor	2,4	4,4	3,2
1.5.6. Decalajul de gen în șomaj	-1,0	-1,4	-1,1

Sursa: BNS

Tabelul 36. Indicatorii Forței de muncă pe medii și sexe în anii 2019 – 2020, %

	2019			2020		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Rata de activitate -total	42,3	49,4	37,6	40,3	46,5	36,3
Bărbați	47,0	56,3	41,2	45,1	52,8	40,2
Femei	38,2	43,9	34,2	36,1	41,1	32,8
Rata de ocupare - total	40,1	47,0	35,6	38,8	44,4	35,1
Bărbați	44,2	53,4	38,6	43,1	50,1	38,7
Femei	36,5	41,9	32,8	35,0	39,6	31,8
Rata șomajului - total	5,1	4,9	5,3	3,8	4,5	3,3
Bărbați	5,8	5,1	6,4	4,3	5,1	3,7
Femei	4,4	4,7	4,1	3,2	3,8	2,8

Sursa: BNS/AFM

2.3. Migrația internațională și dezvoltarea socială

În cadrul Proiectul „Migrație și dezvoltare locală”- I etapă (durata 2015-2018) (obiectivul căruia a fost asistarea comunităților afectate de migrațiune în vederea îmbunătățirii serviciilor locale (aprovizionarea cu apă și sanitație, servicii sociale, educație și sănătate), precum și a accesului la oportunități generatoare de venituri (reîncadrarea în câmpul muncii, susținerea dezvoltării afacerilor) au fost create și consolidate 38 Asociații de Băștinași, drept mecanism instituțional de implicare continuă și eficientă a migranților în planificarea dezvoltării locale, iar alte 101 localități au inițiat replicarea acestei experiențe eficiente. Astfel peste 10.000 migranți au contribuit cu peste 3,5 mln lei pentru realizarea a 55 proiectele de servicii publice în localitățile lor de origine pentru a aduce servicii mai bune în satele și orașele lor natale²².

Pe parcursul anului 2018 cu suportul proiectului MiDL implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), a fost elaborat Mecanismul interinstituțional de referire (MIR) pentru (re)integrarea cetățenilor RM reîntorși de peste hotare și semnat Memorandumul de înțelegere la nivel central privind implementarea MIR. Scopul Memorandumului de înțelegere constă în crearea unui cadru de colaborare între principalii actori naționali participanți în procesul de re(integrare) a cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare, pentru implementarea MIR. În același timp la nivel local Memorandumul respectiv a fost semnat de 10 raioane/ municipii în cadrul cărora a fost pilotat MIR.

Pentru faza/etapa II (durata 2019-2022)²³ proiectul PNUD/MiDL își propune în continuare să susțină crearea și dezvoltarea capacităților Asociațiilor de Băștinași din 35 localități partenere care să vină în sprijinul autorităților publice locale (APL) pentru dezvoltarea locală cu participarea migranților din localitate. Asociațiile de Băștinași selectate vor beneficia de suport sub forma de asistență tehnică și financiară (finanțare de până la 10.000 USD), în vederea implementării unor proiecte și inițiative mici locale

²² http://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/projects/MIDL_Project.html

²³ https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/projects/MIDL_Project_2.html

comune, cu un accent sporit pe implicarea diasporei în prioritizarea problemei propuse spre soluționare.

Potrivit HG nr.725/2017 cu privire la aprobarea Mecanismului de coordonare a politicii de stat în domeniul Diasporă, Migrație și Dezvoltare (DMD), Guvernul și-a asumat angajamentul de a extinde abordarea integrată a domeniului dat la nivel local. Astfel, „abordarea integrată a domeniului DMD constituie un mecanism de comunicare și coordonare a tuturor părților implicate (autorități publice centrale și locale, societate civilă, mediu academic și privat, organizațiile internaționale, etc.) în vederea realizării obiectivelor strategice ale politicii de stat în domeniul DMD”. A fost instituit Comitetul Interministerial DMD și au fost desemnate persoane responsabile din cadrul APC la nivel decizional și tehnic.

Reieșind din nivelul de implementare a cadrului de monitorizare și evaluare participativă a politicilor în domeniul DMD și a abordării integrate în acest sens, conform raportului elaborat în baza HG nr. 725/2017 ponderea politicilor sectoriale care conțineau impactul migrațional în anul 2019 a fost de 82,2%, fiind în ascendență în raport cu anul 2018 - 72,9%, rezultatul depășind ținta majoră de 80% stabilită în „Strategia Diasporei 2025”.

În parcursul anilor 2019-2020, Asociațiile de băștinași din 93 de localități au implementat proiecte comunitare în parteneriat cu autoritățile locale și cu participarea activă a diasporei. Astfel, Asociațiile de băștinași în parteneriat cu autoritățile locale și sectorul privat, în perioada menționată, au implementat 25 de proiecte locale, cu o valoare totală de 4,8 milioane USD (din care 69% sunt contribuții locale și din diasporă)²⁴.

Prin implementarea Planului de acțiuni privind susținerea reintegrării cetățenilor reîntorși de peste hotare, această categorie de cetățeni pot beneficia de informații privind posibilitățile de angajare și oferire a unui suport susținut la reintegrare, vor fi identificate necesitățile de instruire și recalificare pentru a obține o profesie solicitată pe piața muncii interne.

Numărul cetățenilor moldoveni reîntorși în anul 2020, înregistrați cu statut de șomer la ANOFM a constituit 1.605 persoane, dintre care 22% erau femei. Distribuția celor reîntorși după vârstă denotă că, 44% reprezentau persoanele cu vârsta de 35-49 ani, iar după nivelul de instruire – 55% din total, aveau studii gimnaziale/primare/ liceale. În anul 2020, analogic anilor anteriori, ponderea cea mai mare din totalul cetățenilor reîntorși o reprezentau persoanele din mediul rural, aceștia constituind 60%. Cei mai mulți cetățeni ai RM reîntorși de peste hotare și înregistrați cu statut de șomer au fost persoanele revenite din Federația Rusă – 31%, urmați de cei din: Italia și Germania cu câte cca 12% fiecare, Polonia – 7%, Franța și Marea Britanie cu câte 6%²⁵.

²⁴ https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/projects/MIDL_Project_2.html

²⁵ https://anofm.md/sites/default/files/2021-03/ANOFM%20Raport_220x290%20block.pdf

În scopul facilitării integrării pe piața muncii, cetățenii moldoveni reîntorși de peste hotare și înregistrați ca șomeri, beneficiază, prin intermediul structurilor teritoriale ale ANOFM, de servicii de formare profesională. Pe parcursul anului 2020, au fost susținute la angajarea în muncă 168 persoane reîntoarse (11% din totalul migranților reîntorși)²⁶.

Migrația populației peste hotare în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit pe de o parte reduce sărăcia, în special în familiile cu copii, însă și generează efectele sociale puternice asupra copiilor. Plecarea părinților peste hotare, conform Raportului analitic „Analiza sărăciei monetare și a bunăstării gospodăriilor cu copii, pe baza rezultatelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice din 2020”, realizat de BNS în comun cu UNICEF Moldova²⁷, are un impact asupra situației materiale a copiilor. În familiile unde cel puțin un părinte este plecat peste hotare situația materială a copiilor este mai bună, decât în familiile fără părinți plecați. Astfel, în anul 2020 nivelul sărăciei copiilor cu cel puțin un părinte plecat peste hotare a fost cu 4 puncte procentuale mai mic decât în cazul copiilor cu părinți prezenți în gospodărie (26,6%) (Tabelul 37).

În anul 2020 numărul copiilor lăsați în țară fără grija părintească, în rezultatul plecării părinților peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform estimărilor Ministerului Educației Culturii și Cercetării a constituit cca. 76,7 mii, din care circa 16,7 mii copii aveau ambii părinți plecați peste hotare și 60 mii copii - un părinte plecat peste hotare (Tabelul 38). De menționat că, aceste date diferă semnificativ de cele ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, conform căruia în anul 2020 numărul copiilor cu părinți plecați peste hotare a fost de cca. 29,2 mii copii (Tabelul 39).

Migrația influențează integrarea copiilor în educație, precum și viziunile privind oportunitatea acesteia. Datele statistice arată că în perioada analizată ratele de înrolare în învățământul general obligatoriu au variat. De menționat că în anul 2020 rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial s-a micșorat comparativ cu cea din anul 2018, constituind 105,2%, față de 106,2%. Rata de tranziție de la învățământul primar la secundar, ciclul I (gimnazial) a fost de 98,4% (Tabelul 40).

Deficitul de cadre didactice continuă să fie unul din efectele proceselor migraționale. Unul din domeniile afectate puternic de migrație rămâne a fi educația, iar exodul cadrelor didactice peste hotarele țării la muncă continuă a fi impulsionat de factorii de ordin economic. Lipsa unei politici de stat pentru susținerea socială a cadrelor didactice, lipsa unui pachet salarial atractiv raportat la performanțe, precum și lipsa spațiului locativ contribuie la plecarea din sistem a cadrelor didactice, atât a celor debutante cât și a celor performante, fapt ce afectează și asigurarea calității procesului educațional din Republica Moldova²⁸. Datele studiilor sociologice în acest domeniu, denotă că printre factorii ce impulsionează emigrarea cadrelor didactice și a cercetătorilor, cel mai semnificativ este salariul și lipsa spațiului locativ. Migrația din sistem continuă, chiar dacă în ultimii ani

²⁶ https://anofm.md/sites/default/files/2021-03/ANOFM%20Raport_220x290%20block.pdf

²⁷ https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Copiii_Moldovei/Analiza_saraciei_gospodariilor_copii_2020.pdf

²⁸ http://particip.gov.md/public/documente/137/ro_2674_1-Program-National-DRUE-pentru-discutii-2112015site-3.11.pdf

cadrele didactice beneficiază de creșteri salariale, acesta, conform datelor BNS, în anul 2020 a constituit 88,3 procente (87,5 procente în anul 2019) din salariul mediu lunar pe economie²⁹. Conform aceleiași surse în perioada analizată numărul cadrelor didactice este într-o scădere continuă de la 27,7 mii persoane în anul de studii 2018/2019 la 26,9 mii în anul 2020/2021³⁰. Analiza datelor cu privire la cadrele didactice după medii și grupe de vârstă denotă că în anul de studiu 2020/2021, în urban cei mai mulți sunt în vârstă de 40-49 ani, pe când în rural predomină cei din grupa de vârstă 50-59 ani (Tabelul 41).

Domeniul sănătății la fel continuă să se confrunte cu anumite probleme privind asigurarea cu personal din cauză plecării angajaților din sistem. Odată cu introducerea schemelor de asigurări obligatorii de asistență medicală, intensitatea exodului din sistem s-a diminuat, indicatorii având o evoluție constantă, însă deficitul de personal rămâne a fi o problemă actuală, în special pentru mediul rural. Completarea instituțiilor medico-sanitare cu medici în perioada analizată la nivel național rămâne a fi la nivel de cca 85%.

Conform studiului „Lucrătorii medicali care au migrat din Republica Moldova în Italia și alte țări ale Uniunii Europene”³¹, principalii factori ce au făcut ca lucrătorii medicali să plece din sistem rămân a fi salariile mici și condițiile economice în Republica Moldova. Totodată datele studiului denotă că: unii migranți analizează posibilitatea reîntoarcerii potențiale în Moldova în cadrul unor scheme de migrație circulară, dar numai în anumite condiții, inclusiv remunerarea financiară adecvată și obiective clare; circa 67% din cadrele medicale care au migrat încă mai trimit remitențe în țara de baștină, atât cei din Italia, cât și cei din alte țări UE, suma medie a remitențelor lunare trimise acasă de cei chestionați a fost cca 300 EUR, cu o variație în intervalul de la 30 până la 1.500 EUR. Circa 30% din cadrele medicale care locuiesc în Italia și circa 20% din alte țări UE planifică să revină în Republica Moldova. Respondenții au menționat și pașii ce urmează să fie întreprinși de factorii de decizie pentru a soluționa problema migrației cadrelor medicale: a) salarii ce să asigure o situație financiară personală confortabilă și prosperă; b) condiții de lucru adecvate, inclusiv echipament modern; c) reducerea corupției; d) îmbunătățirea relației dintre pacient și lucrător medical.

În anul 2020 în sistemul ocrotii sănătății activau 12.394 de medici și 23.187 personal medical mediu³². Gradul de asigurare cu lucrători medicali constituind 46,9 medici și 89,3 personal medical mediu la 10.000 locuitori în anul de referință. Nivelul de completare cu medici și cu personal medical mediu în asistența medicală primară în anul 2019 a constituit respectiv 85,4% și 89,1%³³ (Tabelul 42).

²⁹BNS (Banca de date statistice)

https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20anuale/SAL010100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

³⁰https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Educatia/Educatia_editia_2020.pdf

³¹http://www.hrhobs.ms.md/news/253/86/Studiul-cu-privire-la-lucratorii-medicali-care-au-migrat-din-Republica-Moldova-in-Italia-si-alte-tari-ale-Uniunii-Europene-releva-factorii-de-atractie-si-cei-de-respingere/detalii_flash_noutati

³²https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Moldova_in_cifre/2021/Breviar_2021_rom.pdf

³³<https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=30&id=6864>

Tabelul 37. Rata sărăciei absolute a copiilor cu sau fără părinți plecați peste hotare în anii 2019- 2020, în %

Rata sărăciei	Copii cu părinți plecați peste hotare		Copii fără părinți plecați peste hotare	
	2019	2020	2019	2020
Sărac	19,5	22,6	24,9	26,6
Non-sărac	80,5	77,4	75,1	73,4

Sursa: BNS

Tabelul 38. Numărul de copii lăsați în RM de părinții care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform estimărilor Ministerului Educației, Culturii și Cercetării*

	2018	2019	2020
Total copii	76 610	76 630	76 700
<i>inclusiv cu:</i>			
2.2.6. Un părinte plecat	59 960	59 970	60 000
2.2.7. Ambii părinți plecați	16 650	16 660	16 700

*Notă: Indicatori calculați în baza datelor din SIME (anul de referință -anul de studiu 2014/2015)

Tabelul 39. Numărul de copii lăsați în RM de părinți, care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale *

	2018	2019	2020
Total copii, cu unul sau ambii părinți plecați peste hotare la muncă, stoc la sfârșitul anului	37 866	36 817	29 186

* Notă: Date oferite de către structurile teritoriale de asistență socială

Tabelul 40. Evoluția ratelor brute de cuprindere în învățământul primar și gimnazial, rata de tranziție în învățământul gimnazial

	2018	2019	2020
Primar	104,8	106,3	107,8
Băieți	107,3	107,2	108,4
Fete	102,3	105,3	107,2
Gimnazial	106,2	104,9	105,2
Băieți	107,4	106,0	105,8
Fete	105,1	103,8	104,6
Rata de tranziție în învățământul gimnazial	98,0	97,6	98,4

Sursa: BNS

Tabelul 41. Cadre didactice în instituțiile de învățământ primar și secundar general pe medii și grupe de vârstă

Grupa de vârstă, ani	2018/2019			2019/2020			2020/2021		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Total	27 691	12 302	15 389	27 426	12 415	15 011	26 897	12 294	14 603
<i>din care:</i>									
până la 30	2 811	1 231	1 580	2 693	1 269	1 424	2 483	1 235	1 248
30 – 39	5 540	2 673	2 867	5 482	2 639	2 843	5 436	2 564	2 872

40 – 49	7 006	3 388	3 618	6 746	3 404	3 342	6 550	3 407	3 143
50 - 59	7 334	2 853	4 481	7 140	2 813	4 327	7 181	2 829	4 352
60 ani și peste	5 000	2 157	2 843	5 365	2 290	3 075	5 247	2 259	2 988

Sursa: BNS

Tabelul 42. Personalul medical în sistemul ocrotirii sănătății

	2018	2019	2020
Medici, total persoane	12635	12552	12394
din care medici de familie	1682	1687	...
Personal medical mediu de specialitate, total persoane	23981	23584	22680
Gradul de asigurare cu medici la 10.000 locuitori	47,1	47,5	46,9
Gradul de asigurare cu personal medical mediu de specialitate la 10.000 locuitori	89,4	89,3	85,9
Nivelul de completare cu medici în asistența medicală primară, în %	84,1	85,4	...
Nivelul de completare cu personal medical mediu în asistența medicală primară, în %	88,9	89,1	...

Sursa: BNS

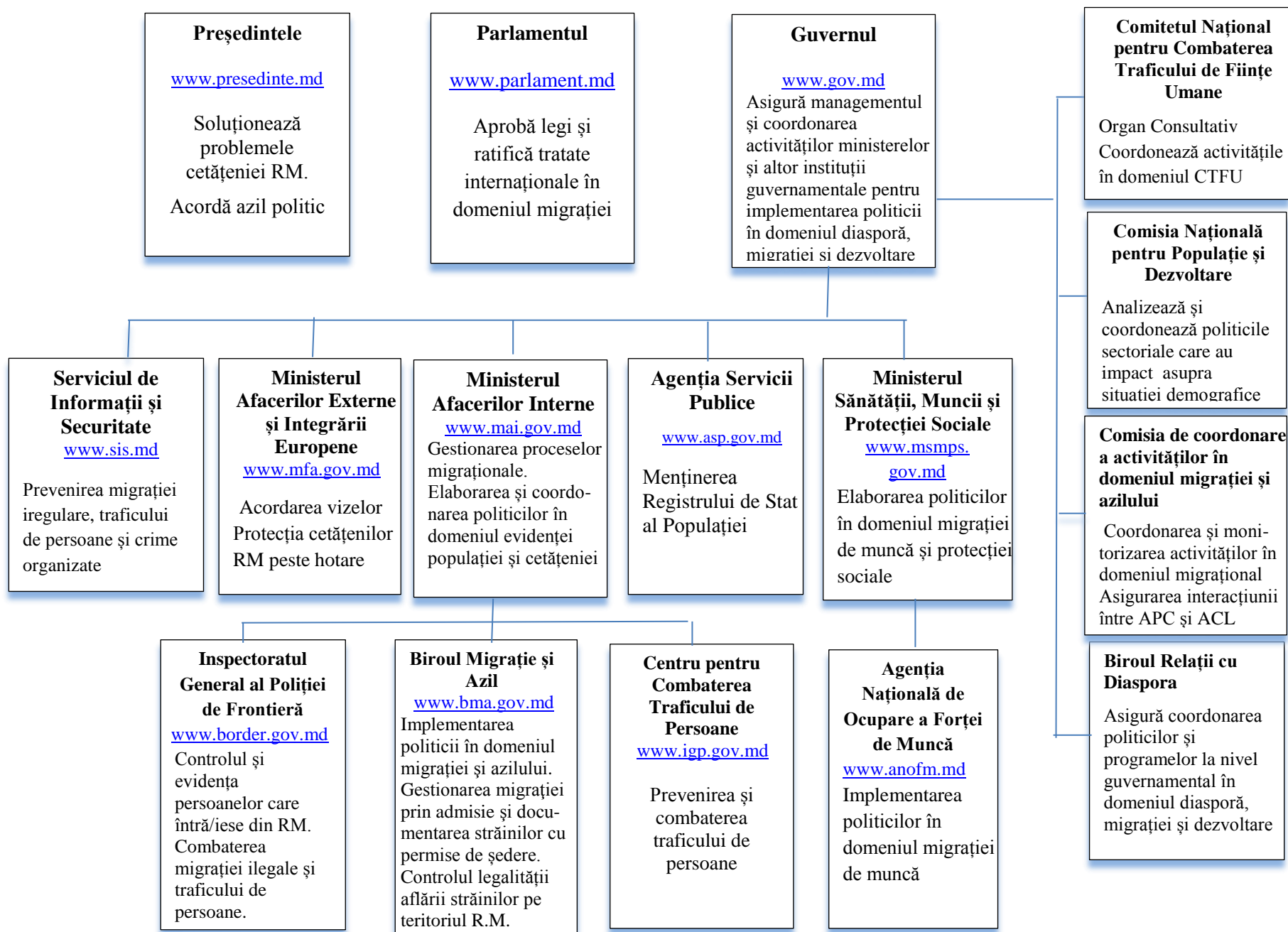
III. CADRUL DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI INTERNAȚIONALE

3.1. Cadrul normativ

- Legea nr.273/1994 cu privire la actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;
- Legea nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova;
- Legea nr.1024/2000 cetățeniei Republicii Moldova;
- Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;
- Legea nr.241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;
- Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;
- Legea nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova;
- Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;
- Legea nr.274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova;
- Legea nr.166/2012 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”;
- Legea nr.257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova;
- Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj.
- Hotărârea Guvernului nr.834/2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră;

- Hotărârea Guvernului nr. 1187/2010 cu privire la implementarea Ghișeului unic de documentare a străinilor;
- Hotărârea Guvernului nr.492/2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii;
- Hotărârea Guvernului nr.655/2011 cu privire la aprobarea Strategiei Naționale a Moldovei în domeniul Migrației și azilului (2012-2020);
- Hotărârea Guvernului nr.50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor;
- Hotărârea Guvernului nr.125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova;
- Hotărârea Guvernului nr.765/2014 cu privire la aprobarea listei documentelor de călătorie acceptate pentru traversarea de către străini a frontierei de stat a Republicii Moldova;
- Hotărârea Guvernului nr.200/2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale „Diaspora-2025” și a Planului de acțiuni pentru anii 2016-2018 privind implementarea acesteia;
- Hotărârea Guvernului nr.736/2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020);
- Hotărârea Guvernului nr.1472/2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019;
- Hotărârea Guvernului nr.1473/2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017–2021;
- Hotărârea Guvernului nr.724/2017 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind susținerea reintegrării cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare;
- Hotărârea Guvernului nr.725/2017 cu privire la Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării;
- Hotărârea Guvernului nr.1101/2018 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 și a Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea acesteia;
- Hotărârea Guvernului nr.1144/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura dobândirii și pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă;
- Hotărârea Guvernului nr.522/2019 cu privire la modelele actelor de identitate din sistemul național de pașapoarte.

3.2. Cadrul Instituțional - schemă

Anexă: Glosar de termeni

Emigrant – persoana care emigrează (implicată în procesul de emigrație) (Regulamentul (CE) nr.862/2007).

Emigrație – acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul unui stat încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul statului în cauză pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni (Regulamentul (CE) nr. 862/2007).

Emigrare autorizată - permisiune oficială a autorităților Republicii Moldova privind plecarea pentru stabilirea cu domiciliul în străinătate Hotărârea de Guvern nr.125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind elaborarea actelor de identitate și evidența locuitorilor RM.

Imigrant – persoana care imigrează (implicată în procesul de imigrație) (Regulamentul (CE) nr. 862/2007).

Imigrație – acțiunea prin care o persoană își stabilește reședința obișnuită pe teritoriul unui alt stat pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni, după ce, în prealabil, a avut reședința obișnuită într-un alt stat (Regulamentul (CE) nr. 862/2007 din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației).

Migrație netă – diferența dintre numărul persoanelor care intră pe teritoriul unui stat și numărul persoanelor care părăsesc teritoriul statului respectiv în aceeași perioadă. Este denumită și „bilanț migratoriu” (IOM, International Migration Law 25, Glossary on Migration).

Cetățenie – legătură juridică specială între o persoană și statul său, dobândită prin naștere sau prin naturalizare, indiferent că este prin declarație, opțiune, căsătorie ori alte mijloace, în conformitate cu legislația națională.

Străin – persoană care nu deține cetățenia Republicii Moldova sau care este apatrid (Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Apatrid – persoană care nu este considerată cetățean al nici unui stat, conform legislației acestuia (Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Solicitant de azil – un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care a depus o cerere de azil cu privire la care nu a fost adoptată încă o hotărâre finală (Directiva 2005/85/CE a Consiliului din 1 decembrie 2005 privind standardele minime cu privire la procedurile din statele membre de acordare și retragere a statutului de refugiat).

Refugiat – orice resortisant al unei țări terțe care, ca urmare a unei temeri bine fondate de a fi persecutat din cauza rasei sale, a religiei, naționalității, opiniilor politice sau apartenenței la un anumit grup social, se află în afara țării al cărei cetățean este și care nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să solicite protecția respectivei țări sau orice apatrid care, aflându-se din motivele menționate anterior în afara țării în care avea reședința obișnuită, nu poate sau, din cauza acestei temeri, nu dorește să se întoarcă în respectiva țară (în baza art. 1 al Convenției ONU din 51 privind statutul refugiaților, precum și Directivei 2004/83/CE).

Statut de refugiat – formă de protecție, recunoscută de Republica Moldova, a străinului sau apatridului, care întrunește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, precum și în Protocolul privind statutul refugiaților din 31 ianuarie 1967 (Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova).

Protecție internațională – statut de refugiat și statut conferit prin protecție umanitară (Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova).

Protecție umanitară – formă de protecție, recunoscută de Republica Moldova, acordată străinului sau apatridului din alte motive decât cele prevăzute de Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 (Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova).

Repatriere – reîntoarcerea benevolă în patrie a persoanelor care s-au născut în Republica Moldova și a urmașilor acestora, în condițiile legii (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Naturalizare – acordarea cetățeniei la cererea persoanei care domiciliază legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova, în condițiile prevăzute de Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 .

Readmisie – acțiune a unui stat de acceptare a reintrării unui individ (național, național al țărilor terțe sau apatrid), care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile în vigoare pentru aflarea/șederea pe teritoriul statului solicitant.

Acord de readmisie – acord internațional care prevede proceduri, pe bază reciprocă, pentru returnarea ne naționalilor aflați într-o situație ilegală în țara lor de origine sau în țara prin care aceștia au tranzitat.

Persoană născută în străinătate – o persoană născută în afara țării de reședință obișnuită curentă, indiferent de cetățenia persoanei. Îndrumări pentru colectarea datelor privind migrația internațională conform articolului al Regulamentului 862/2007 și pentru colectarea datelor adiționale pe bază voluntară: imigrare, emigrare, populația obișnuit rezidentă și obținerea și pierderea cetățeniei.

Țara de origine - țară al cărei cetățean este străinul sau, dacă acesta deține multiple cetățenii, fiecare țară al cărei cetățean este, iar în cazul apatridului, țara în care acesta își avea domiciliul legal și obișnuit (Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova).

Permis de ședere/buletin de identitate pentru apatrizi – act de identitate care atestă dreptul de ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Migrație de muncă în RM - sosirea benevolă a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova în scopul desfășurării unor activități de muncă (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Migrație pentru reîntregirea familiei în RM – intrarea și șederea pe teritoriul Republicii Moldova a membrilor de familie a unui străin cu ședere legală pe teritoriul țării sau ai familiei unui cetățean al RM, în scop de păstrare a unității familiei, indiferent de data stabilirii relațiilor de familie (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Ședere ilegală – prezentă pe teritoriul Republicii Moldova a unui străin care nu îndeplinește sau nu mai îndeplinește condițiile privind intrarea, aflarea sau șederea în Republica Moldova (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Migrant ilegal – persoană care, din cauza unei intrări neautorizate, încălcării condițiilor de intrare sau expirării vizei nu deține statut legal într-o țară de tranzit sau gazdă (IOM International Migration Law 25, Glossary on Migration).

Anulare – decizie luată de autoritatea competentă pentru străini împotriva străinului dacă acesta nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege ori s-a stabilit că unele acte care au stat la baza acordării dreptului de ședere sunt falsificate (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Revocare – decizie luată de autoritatea pentru străini dacă se constată că străinul nu mai întrunește condițiile de prelungire a dreptului de ședere ori nu mai respectă scopul pentru care i s-a acordat acest drept, ori a încălcat reglementările vamale sau reglementările privind frontiera de stat (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Returnare – proces de întoarcere a unui străin prin executare voluntară a deciziei de returnare sau prin executare forțată a acesteia: în țara de origine, în o țară de tranzit, în conformitate cu acordurile de readmisie, sau în o țară terță în care străinul decide în mod voluntar să se întoarcă și în care acesta va fi acceptat (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Declararea străinului persoană indezirabilă – este o măsură asiguratorie de autoritate, dispusă împotriva unui străin care a desfășurat, desfășoară ori în a cărui privință există indicii temeinice că intenționează să desfășoare activități de natură să pună în pericol securitatea națională sau ordinea publică (Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Reîntorși de peste hotare – cetățeni ai Republicii Moldova care au revenit de cel mult 24 de luni de la aflarea temporară pe teritoriul altui stat pentru o perioadă continuă de minimum 90 de zile într-un an calendaristic (HG nr.724/2017 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind (re)integrarea cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare).

Reședință obișnuită – locul în care o persoană își petrece în mod normal perioada zilnică de odihnă, fără a ține seama de absențele temporare pentru recreere, vacanțe, vizite la prieteni și rude, afaceri, tratamente medicale sau pelerinaj religios, sau, în absența informațiilor, locul de reședință legal sau înregistrat (Regulamentul (CE) nr.862/2007 din 11 iulie 2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației).

Copil – orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă (Convenția ONU privind drepturile copilului).

Populația activă din punct de vedere economic (sau forța de muncă) – cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.

Pragul sărăciei absolute – se calculează în baza cheltuielilor alimentare ale decililor 2-4, ajustate la 2282 kcal/persoană/zi și adăugarea la acestea a cheltuielilor nealimentare (ponderea pentru toate gospodăriile din CBGC).

Decila – este una din cele nouă valori ce divizează seria de frecvențe în zece părți egale, astfel încât, primele 10% (decila I) reprezintă populația cu cele mai mici venituri/cheltuieli, iar ultimele 10% (decila X) cu cele mai mari venituri/cheltuieli. Ritmul de creștere a veniturilor/cheltuielilor de consum – reprezintă evoluția în timp.

Rata brută de cuprindere – reprezintă numărul total de copii/elevi/studenti cuprinși într-un anumit nivel educațional, indiferent de vârstă, ca raport procentual din populația de vârstă școlară oficială corespunzătoare aceluiași nivel educațional. Rata brută de cuprindere în învățământ.

Rata de tranziție în învățământul secundar ciclul I (gimnazial) – reprezintă numărul de noi admiși în primul an al învățământului gimnazial într-un anumit an de studii, exprimat ca raport procentual din numărul de elevi înscriși în ultimul an al învățământului primar din anul de studii anterior.

Compendiul Statistic a fost elaborat cu suportul membrilor Grupului Tehnic de Lucru interinstituțional responsabil de elaborarea Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova:

Instituția	Nume, Prenume	Date de contact:	
		nr. telefon	e-mail
Biroul migrați și azil	Mazur Jana (coordonatorul GTL)	022 27 69 02	jana.mazur@bma.gov.md
	Roibu Raisa	022 26 56 08	raisa.roibu@bma.gov.md
	Ganaciuc Ala	022 26 56 38	ala.ganaciuc@bma.gov.md
	Morei Adela	022 26 56 23	adela.morei@bma.gov.md
Agenția Servicii Publice	Ispravnic Liudmila	022 50 44 35	liudmila.ispravnic@asp.gov.md
Biroul Național de Statistică	Bargan Natalia	022 40 31 34	natalia.bargan@statistica.gov.md
Biroul Relații cu Diaspora	Zubco Nadejda	022 25 04 94	nadejda.zubco@gov.md
Banca Națională a Moldovei	Moraru Angela	022 82 23 13	angela.moraru@bnm.md
Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Radu Natalia	022 26 45 54	natalia.radu@border.gov.md
	Ianițchi Alexandru	022 25 97 24	alexandru.ianitchi@border.gov.md
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Ursan Ina	022 78 86 22	ina.ursan@mfa.gov.md
Ministerul Educației Culturii și Cercetării	Bezu Angela	022 23 37 66	angela.bezu@gmail.com
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Zaharia Anastasia	022 26 21 27	anastasia.zaharia@social.gov.md
Centrul de Investigații Sociologice și Marketing, CBS- Research SRL IM	Vremiș Maria	0690 66 578	maria.vremis@yahoo.com